

Programación Didáctica

4º EDUCACIÓN
PRIMARIA

CEIP Plurilingüe Alexandre
Rodríguez Cadarso

Agustina Caramés Hermo

Rubén Santamaría Alonso

Curso 2021 - 2022

INDICE

1. Introducción.....	3
2. Obxectivos xerais.....	5
3. Competencias clave.....	7
4. Áreas curriculares.....	12
5. Características do alumnado.....	13
6. Metodoloxía.....	13
6.1. Principios metodolóxicos.....	14
6.2. Organización do espazo.....	16
6.3. Organización temporal.....	16
6.4. Organización do grupo aula.....	17
6.5. Materiais e recursos educativos.....	18
7. Programas educativos	18
8. Interdisciplinariedade	20
9. Elementos transversais.....	20
10. Avaliación.....	21
10.1 Técnicas e instrumentos de avaliación.....	22
10.2. Avaliación da programación.....	23
10.3. Criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe.....	24
11. Disciplinas	24

1. INTRODUCCIÓN:

Como profesionais da educación debemos programar a nosa actuación e sometela a revisión segundo as circunstancias. A necesidade de programar responde a consideracións tales como que non podemos caer na improvisación continuada nin na rutina das actividades. Por iso debemos marcar pautas que nos permitan crear aprendizaxes significativas, para conseguir unha ensinanza estruturada, organizada e coherente. A xustificación legal da existencia das programacións didácticas queda reflectida na **Orde do 22 de xullo de 1997**, pola que se regulan determinados aspectos das escolas de educación infantil, dos colexios de educación primaria e dos colexios de educación infantil e primaria. O funcionamento dos centros regúlase a través do **Decreto 374/1996, do 17 de outubro**, polo que se aproba o regulamento orgánico das escolas de educación infantil e dos colexios de educación primaria.

A nosa lei de educación, **Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE)**, aproveitando as fortalezas do sistema actual e mantendo a súa estrutura, propón un conxunto de medidas que pretenden mellorar as condicións para que todo o alumnado poida acadar o seu pleno desenvolvemento persoal e profesional. Polo tanto, baséase o sistema educativo na equidade, garantindo a igualdade de oportunidades independentemente das condicións persoais, culturais, económicas ou sociais. Reflicte un modelo educativo que garante unha educación común para todo o estado español, respectando o marxe de autonomía de cada Comunidade Autónoma na elaboración dun currículo aberto e flexible, respectando así o principio de autonomía pedagóxica e permitindo polo tanto que o docente adapte o currículo ao contexto do entorno, centro, e aula.

O deseño dos currículos é competencia compartida entre o Estado e as Comunidades Autónomas, recollido este no chamado Deseño Curricular Base, e considerado o **1º nivel de concreción curricular**.

Para a nosa Comunidade Autónoma o currículo recollese no **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. Así, o desenvolvemento e concreción do mesmo, correspondente ao 2º nivel de concreción curricular, será función dos centros educativos e dos seus docentes, e recollerase nun documento que forma parte do Proxecto Educativo.

O **3º nivel de concreción**, refírese ás programacións didácticas, onde o que se pretende é adaptar ao contexto de cada grupo de alumnos/as o currículo xa concretado a nivel de centro, nivel onde situaremos a nosa programación.

2. OBXECTIVOS XERAIS:

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos/as capacidades que lles permitan:

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.

d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.

f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

3. COMPETENCIAS CLAVE:

Para os efectos do decreto do currículo, as competencias clave deste serán as seguintes:

- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)**

O desenvolvemento desta competencia permítenos utilizar, interpretar e expresar con claridade situacións cotiás que conteñan elementos matemáticos. Así mesmo, ofrece a posibilidade real de utilizar a actividade matemática en contextos variados para poder desenvolver así a utilización da linguaxe como instrumento para poder comunicarse e expresarse a diferentes niveis.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

1. Interactuar coa contorna natural de xeito respetuoso.
2. Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
3. Manexar os coñecementos sobre o funcionamento dos obxectos e os aparellos para solucionar problemas e comprender o que ocorre ao noso redor.

4. Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
5. Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.
6. Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.
7. Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera asignatura.

- **Comunicación lingüística (CCL):**

A expresión oral e a expresión escrita requiren un adestramento en cada unha das áreas. De forma sistemática procuraremos adestrar polo menos un descriptor en cada unha das unidades didácticas.

Trataremos de que adquiran as destrezas comunicativas no uso da lingua. Será unha prioridade dotar ao alumnado de estratexias que favorezan unha correcta aprendizaxe e que lle asegure un manexo efectivo nas situacións cotiás e en diferentes contextos nos que se atope.

Os descritores que utilizaremos serán:

1. Comprender o sentido dos textos escritos.
2. Gozar coa lectura.
3. Expresar oralmente de xeito ordenado e claro calquera tipo de información.
4. Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
5. Entender o contexto socio-cultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso dela.
6. Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiás en distintos contextos.
7. Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.
8. Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de asignaturas diversas.

- **Competencia dixital (CD):**

Ser competente na utilización das tecnoloxías da información e a comunicación como instrumento de traballo intelectual inclúe utilízalas na súa dobre función de transmisoras e xeradoras de información e coñecemento. Desde esta área faise necesario o manexo de ferramentas dixitais para a adquisición de información transformándoa en coñecemento.

En todas as áreas adestraremos os seguintes descritores:

1. Empregar distintas fontes para a procura de información.
2. Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
3. Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
4. Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
5. Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
6. Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
7. Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
8. Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

- **Aprender a aprender (CAA):**

A competencia de aprender a aprender supón dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de xeito cada vez máis eficaz e autónomo de acordo a aquilo que nos suscitamos. En todas as áreas vese a necesidade de traballar de forma explícita a confianza nun mesmo para poder traballar cos outros.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:

1. Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
2. Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.

3. Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
4. Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
5. Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
6. Evaluar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
7. Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

- **Competencias sociais e cívicas (CSC):**

Ao longo de todas as áreas e facendo fincapé nas áreas lingüísticas, desenvolveremos unha serie de actitudes e valores que nos van a levar a saber desenvolvernos na sociedade na que vivimos. Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

1. Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
2. Identificar as implicacións que ten vivir nun estado social e democrático de dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
3. Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
4. Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
5. Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
6. Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
7. Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
8. Involucrarse ou promover accións cun fin social.

- **Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE):**

Todas as áreas do currículo esixen un proceso de ensino-aprendizaxe activo. O enfoque comunicativo radica na necesidade de utilizar a lingua para expresarnos e

aprender. Será necesario iniciar ao alumnado no adestramento de diferentes habilidades de emprendemento como unha forma de consolidar as distintas ferramentas para comunicarse.

Neste caso, os descritores a adestrar serían:

1. Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas.
2. Ser constante no traballo superando as dificultades.
3. Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
4. Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa.
5. Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.
6. Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
7. Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
8. Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.

- **Conciencia e expresións culturais (CCEC):**

A través da lingua, podemos coñecer o mundo no que vivimos, a contorna que nos rodea e os seus cambios, polo que esta competencia pódenos dar unha visión diferente desde a perspectiva das diferentes manifestacións culturais e a forma de expresión artística.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

1. Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
2. Valorar a interculturalidad como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
3. Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
4. Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.

5. Elaborar traballos e presentacións con sentido estético

Potenciaremos o desenvolvemento da competencia de comunicación lingüística e da competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deseñaremos actividades de aprendizaxe integradas que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ao mesmo tempo.

4. ÁREAS CURRICULARES:

Nesta etapa educativa as disciplinas agrúpanse en tres bloques: troncais, específicas e de libre configuración autonómica.

Dentro do bloque de **disciplinas troncais**, os alumnos e as alumnas deben cursar en cada un dos cursos as seguintes áreas:

- a) Ciencias da natureza.
- b) Ciencias sociais.
- c) Lingua castelá e literatura.
- d) Matemáticas.
- e) Primeira lingua estranxeira (inglés)

Do bloque de **disciplinas específicas**, os alumnos e as alumnas deben cursar en cada un dos cursos as seguintes áreas:

- a) Educación física.
- b) Relixión, ou Valores sociais e cívicos, a elección de pais, nais ou das persoas que exerzan a tutoría legal.
- c) Educación artística.

No bloque de disciplinas de libre configuración autonómica, os alumnos e as alumnas deben cursar a área de Lingua galega e literatura, que terá un tratamento no centro análogo á de Lingua castelá e literatura,.

Os centros docentes poderán dedicar as horas de libre configuración do centro ao afondamento e/ou reforzo dalgunha das áreas contempladas neste artigo. No caso do noso centro en concreto dedicarase 1 sesión á semana á área de matemáticas.

5. CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO:

Esta programación está dirixida aos alumnos/as de 4º de primaria.

O curso de 4º A consta de 18 alumnos/as, 5 nenos e 11 nenas; tres dos cales promocionan con algunha materia suspensas: un con Ciencias Sociais, outro con Matemáticas e o terceiro con Ciencias Sociais, Lingua e literatura galega e Lingua estranxeira.

O curso de 4º B consta de 20 alumnos/as, 10 nenos e 10 nenas; un dos cales xa repetiu durante a primaria e promocionou a cuarto con catro áreas suspensas: matemáticas, lingua galega (alumna que se incorporou dende outro país), C. Naturais e C. Sociais.

6. METODOLOXÍA:

Un dos grandes retos da programación deste curso 20/21 está relacionado coa metodoloxía a empregar para desenvolver os contidos. Será preciso ter en conta a situación sanitaria e as medidas de autoprotección do centro e alumnado que deberán estar recollidas no protocolo educativo de actuación polo COVID/19 respecto a agrupamentos, espazos e metodoloxías de aula que claramente condicionarán o noso que facer diario.

Tendo en conta estes condicionantes, debense priorizar as medidas de saúde no centro, establecendo novos momentos e espazos que faciliten o avance nos contidos do curso. Será preciso introducir ademáis do traballo presencial, estratexias de traballo e formación do alumnado/comunidade educativa daquelas ferramentas que faciliten o traballo online, como poden ser: aula virtual, comunicación web o vía apps, etc. Para que, no caso de non ser posible unicamente a asistencia ao centro, compensar a nosas necesidades optando por metodoloxías online ou que a lo menos permitan combinar a docencia presencial / online.

6.1. Principios metodolóxicos xerais.

O proceso de ensinanza e aprendizaxe cumprirá os seguintes requisitos:

- Partir do nivel de desenvolvemento do alumnado e das súas aprendizaxes previas (avaliación inicial), para construír, a partir de aí, outras aprendizaxes que favorezan e melloren o devandito nivel de desenvolvemento.
- Asegurar a construción de aprendizaxes significativas a través dos seus coñecementos previos e da memorización comprensiva, dosificando e estruturando os novos contidos conceptuais a través de mapas, esquemas...
- Posibilitar que os alumnos realicen aprendizaxes significativas por si solos.
- Fomentar a reflexión persoal sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ao que se aprendeu, de modo que o alumno/a poida analizar o seu progreso respecto dos seus coñecementos.
- Favorecer situacións nas que os alumnos deben actualizar os seus coñecementos.
- Proporcionar situacións de aprendizaxe que teñen sentido para os alumnos, co fin de que resulten motivadoras.
- En coherencia co exposto, aplicaremos unha metodoloxía activa e motivadora, a través:
  - o Integración activa dos alumnos na dinámica xeral da aula e na adquisición e configuración das aprendizaxes.
  - o Participación no deseño e desenvolvemento do proceso de ensinanza e aprendizaxe.
  - o Creando situacións que conecten cos seus intereses e expectativas, partindo das súas propias experiencias.
  - o Propiciando un clima de comunicación, cooperación e harmonía nas relacións.
  - o Espertando unha motivación intrínseca que potencie o gusto por aprender.

o Así mesmo, faremos fincapé na autonomía no proceso de aprendizaxe. Polo tanto, debemos facilitar e desenvolver nos nosos alumnos/as:

- a) A conexión co nivel de desenvolvemento real e potencial dos alumnos e das alumnas, atendendo ás súas diferenzas individuais e partindo do próximo para chegar ao afastado. Esta atención á diversidade requirirá a elaboración de programas específicos que asuman a función compensadora que pretende a Educación Primaria.
- b) A comunicación a través do diálogo e a apertura a outras formas de pensar e obrar.
- c) Un clima afectivo rico en vivencias baseadas no respecto mutuo, que procure a motivación necesaria para despertar, manter e incrementar o interese dos alumnos e das alumnas.
- d) O progreso do xeral ao particular, de forma cíclica, en función do pensamento globalizado do alumno e da alumna, integrando as áreas coa formulación de contidos conceptuais, procedementais e actitudinais comúns, tendo en conta a transversabilidade do currículo.
- e) A adaptación da acción educativa ás diferenzas persoais (capacidade, intereses e ritmo de aprendizaxe), como base do desenvolvemento integral e autónomo.
- f) O espírito de grupo co exercicio da participación e a cooperación, practicando a aprendizaxe grupal na medida do posible debido a situación sanitaria que estamos a vivir, a interacción e a interrelación entre iguais e co docente.
- g) A organización de contidos, de xeito que exista harmonía entre as metas e os medios que se utilizan para acadalas.
- h) A actividade constante do alumno e da alumna, xa que se entende como ferramenta básica da aprendizaxe autorregulada.
- i) A flexibilidade adecuada nas diversas situacións de aprendizaxe, tanto na selección da metodoloxía máis aconsellable en cada caso como nos aspectos organizativos espazo- temporais.

- l) A aprendizaxe construtivo-significativa, partindo da consolidación do saber anterior e do reforzo daquel que permita enlazar os organizadores previos co novo coñecemento que se debe adquirir.
- m) O xogo como elemento motivador fundamental na construción da moralidade, xa que regula o paso da heteronomía á autonomía persoal e social.
- n) A creatividade de alumnos e de alumnas e de docentes, como forma diversificada e enriquecedora de comunicación.
- ñ) O tránsito desde a formación de conceptos e a aplicación de procedementos á construción de hábitos e á definición de actitudes, que culmine a consolidación de valores e o respecto polas normas.
- o) O contacto escola-familia como marco afectivo-efectivo de relacións e, por extensión, de toda a comunidade educativa.

6.2. Organización do espazo:

A organización espacial das nosas experiencias levarémolas a cabo tanto dentro como fóra da aula, sempre que a situación actual de emerxencia sanitaria nolo permita.

Converteremos a nosa aula nun lugar cómodo e axeitado para o “faladoiro” e como lugar para expor os traballos realizados. Ademais, teremos en conta outros espazos do centro dos que poidamos dispoñer. Tamén faremos uso, sempre que as tarefas así o precisen dos espazos comúns, como a biblioteca ou a sala de informática.

6.3. Organización temporal:

Existen unha serie de variables a ter en conta á hora da organización temporal, tales como:

Variables xerais: horario do centro, faltas de asistencia dos profesores e dos propios nenos/as, ou o número de sesións programadas.

Variables persoais: a motivación, posibles dificultades ou limitacións particulares na aprendizaxe, o índice de atención e fatigabilidade, ou o malestar físico dos nenos/as.

Variables didácticas: o desenvolvemento temporal axeitado de cada unidade didáctica ou contido específico a tratar, o número de sesións, o nivel comprensivo e de asimilación de obxectivos, criterios ou actividades de aprendizaxe.

Variables sanitarias: ensino presencial, semipresencial ou non presencial.

Por iso a duración e obxectivos de cada unidade vai estar supeditada en todo momento ao ritmo dos alumnos/as, cambiando, modificando, suprimindo ou ampliando os seus obxectivos, contidos ou metodoloxía, segundo as necesidades, ritmo, estilo de aprendizaxe e motivación de cada un deles.

6.4. Organización do grupo aula:

Para atender aos diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado, e lograr que os obxectivos e competencias clave que nos propoñemos se leven a cabo, organizaremos diversas formas de agrupamento, contemplando as potencialidades e posibilidades de cada un. Non debemos esquecer as necesidades derivadas da situación sanitaria na que nos atopamos ao inicio deste curso escolar.

Grupo completo: Xa que a colaboración e o traballo cooperativo favorecen que as aprendizaxes sexan máis enriquecedoras, creando un clima onde exista a cooperación e a distribución de responsabilidades, entendendo distintos puntos de vista, sendo capaces de tomar decisións conxuntas e superando os conflitos. Realizando actividades que fomenten a interacción entre eles, a través de diversas lecturas, explicación de tarefas, xogos, presentación de modelos e tempos dedicados aos faladoiros para mellorar a expresión oral.

Pequeno grupo: para favorecer a interacción cooperativa, a través do xogo ou actividades con grupos máis pequenos, onde realizaremos tarefas máis concretas e estruturadas de tal xeito que poda prestar axudas adecuadas a cada grupo de nenos/as ou parellas, segundo o grao de realización da tarefa. A organización por parellas acostuma ser moi rendible polo grao de implicación que comporta, polo que a levaremos a cabo na titoría entre iguais, entre outras.

Actividades individuais: tratase dunha metodoloxía que nos vai permitir que os alumnos se responsabilicen das súas propias actividades, así como para lograr a interacción máis específica entre o neno/a e a miña labor educativa, ao tempo que tratarei de promover estratexias de planificación de acción, para desenvolver neles unha certa autonomía e autoxestión.

6.5. Materiais e recursos educativos:

- Libro do alumno.
- Cadernos, fichas, xogos educativos, medios informáticos, materiais de refugallo e todo o que, no seu momento, nos pareza axeitado.
- Recursos variados da rede.
- Dicionarios, atlas, mapas, enciclopedias temáticas.
- Murais.
- Biblioteca de aula e de centro.
- Equipamento informático persoal.
- Aula virtual, e aquelas plataformas que a consellería de educación habilite para o uso co noso alumnado.

Potenciaremos a variedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de ensino-aprendizaxe.

7 . PROGRAMAS EDUCATIVOS:

Á hora de poñer en práctica a nosa programación teremos en conta a relación existente cos programas educativos que se levan a cabo no noso centro.

- **Proxecto lingüístico:** dende os distintos equipos constituídos no centro fomentárase o uso do galego como lingua vehicular. Entre as actividades que terán sempre o galego como lingua contaremos coa celebración do *Magosto, Samaín, Nadal, do Entroido...e, en xeral todas as desenvolvidas polo centro e que dadas as circunstancias de emerxencia sanitaria por mor do Covid-19, poidan levarse a cabo.*
- **Programa de plurilingüismo:** tal e como reza o nome oficial do centro, atopámonos nun colexio integrado na rede de centros plurilingües.
- **Proxecto Lector de Centro:** onde este ano xirará en torno “Á Navegación”.
- **Proxecto de educación dixital – Proxecto Abalar.**
- **Robosapiens – Robótica na aula.**

- **Plan de convivencia.**
- **Plan de acción tutorial.**
- **Plan COVID/19.**
- **Actividades complementarias e extraescolares:**

Tamén teremos en conta as seguintes celebracións e festividades ao longo do curso para plantexar diferentes actividades:

- SAMAÍN
- MAGOSTO
- NADAL levarase a cabo diferentes talleres e actividades a nivel de aula.
- DÍA DA PAZ
- ENTROIDO
- DÍA DA MULLER.
- DÍA DA POESÍA
- DÍA DO LIBRO.
- DÍA DAS LETRAS GALEGAS, ao longo do mes de maio realizaranse diferentes actividades acorde co escritor homenaxeado.

Ademais das celebracións anteriores, trataremos de levar a cabo, saídas pola contorna, así coma a realización de distintas excursións e asistencia a actos musicais e teatrais que se oferten ao longo do curso.

Todas estas actividades realizaranse sempre e cando a pandemia que estamos a vivir ca COVID 19 no lo permita e en colaboración co resto dos Equipos escolares e extraescolares.

8. INTERDISCIPLINARIEDADE:

Para favorecer a aprendizaxe significativa buscaremos un enfoque globalizador, polo que a hora de elaborar as nosas actividades intentaremos vincular as aprendizaxes propias dunha área co resto de áreas, colaborando con todos os docentes para abordar contidos dunha forma global.

9. ELEMENTOS TRANSVERSAIS:

Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgúñas das disciplinas de cada curso, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaránse en todas as disciplinas.

Así mesmo, promoveremos o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

Do mesmo xeito, promoveremos a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

Evitaránse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

Os currículos de educación primaria incorporan elementos curriculares relacionados co desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.

Os currículos de educación primaria tamén incorporan elementos curriculares orientados ao desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor.

No ámbito da educación e da seguridade viaria incorpóranse elementos curriculares e promóvense accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario/a das vías, en calidade de peón ou persoa viaxeira e persoa condutora de bicicletas, respecte as normas e os sinais, e de que se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións axeitadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

10. AVALIACIÓN:

Establecéronse os estándares de aprendizaxe avaliábeis que permitirán definir os resultados das aprendizaxes, e que concretan mediante accións o que o alumnado debe saber e saber facer en cada unha das áreas traballadas. Estes estándares están graduados e secuenciados ao longo da educación primaria e deberán estar todos acadados e consolidados ao finalizar a etapa.

A avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas.

No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Avaliaremos tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensinanza e a nosa propia práctica docente, para o que estableceremos indicadores de logro ao longo das unidades didácticas da nosa programación.

Co fin de garantir o dereito dos alumnos e alumnas a que o seu rendemento sexa valorado conforme criterios de plena obxectividade, os centros docentes adoptarán as medidas precisas para facer públicos e comunicar ás familias os criterios de avaliación, os estándares de aprendizaxe avaliábeis, as estratexias e instrumentos de avaliación, así como os criterios de promoción.

Lingua Galega	Lingua Castelá	Valores Sociais	Ed. Art.(plástica)
Expresión oral:20% Expresión escrita:20% Lectura: 20% Contidos: 20% Traballo e actitude: 20%	Expresión oral:20% Expresión escrita:20% Lectura: 20% Contidos: 20% Traballo e actitude: 20%	Expresión oral: 25% Expresión escrita:25% Contidos: 25% Traballo e actitude: 25%	Expr. oral: 25% Expr: 25% Contidos: 25% Actitude: 25%
Matemáticas	Ciencias Sociais	Ciencias Naturais	
Comprensión/ Expresión: 20% Resolución de problemas: 20% Operacións: 20% Contidos: 20% Traballo e actitude: 20%	Comprensión/ Expresión oral: 20% Comprensión/Expresión escrita: 20% Contidos 30% Traballo e actitude: 30%	Comprensión/ Expresión oral: 20% Comprensión/Expresión escrita: 20% Contidos 30% Traballo e actitude: 30%	

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final de todas as disciplinas, aparecen reflectidas ao longo das unidades didácticas levadas a cabo.

Durante o primeiro trimestre levarase a cabo unha avaliación inicial do alumnado para constatar o momento evolutivo e nivel de coñecementos adquiridos, coa finalidade de establecer as aprendizaxe imprescindibles adquiridas e as non adquiridas de cada alumno e deste xeito adaptar a nosa resposta como docentes, elaborando os Plans de reforzo e recuperación necesarios.

Estos criterios estarán vixentes sempre que o curso manteña o carácter presencial, podendo ser modificados nos supostos de semi-presencialidade ou educación online.

10.1. Técnicas e instrumentos de avaliación.

A principal técnica de recollida de datos que empregaremos será a observación sistemática, tanto directa, a través de preguntas abertas, choiva de ideas ou tarefas escritas, para obter información para unha continua e rápida toma de decisións; como indirecta, a través da entrega periódica de tarefas e revisión de traballos, ou probas escritas e orais.

Para a recollida da información obtida coas diferentes técnicas, contaremos cos seguintes instrumentos de avaliación:

- **Fichas de seguimento**, adaptando un modelo de folla de seguimento que sexa útil para cada unidade didáctica pu proxecto realizado.
- Así mesmo, resulta recomendable por probas específicas, resolución de problemas, que tamén teremos en conta ao longo do curso

10.2. Avaliación da programación didáctica.

Esta programación é un documento activo e será revisada e avaliada en varios momentos ao longo do curso, por si fose preciso facer algunha modificación significativa na mesma. Por esta razón, establécense o procedemento e os indicadores expresados no punto seguinte.

Establecemos como indicadores de avaliación:

- A) Análise e valoración das producións do grupo.
Os materiais elaborados, correspóndense co esperado?
O traballo supuxo algunha estratexia nova a aplicar na aula?
- B) Aplicación e repercusión desta programación na práctica educativa.
Acadáronse os obxectivos propostos?
É realmente aplicable na práctica educativa?
O material traballado responde ás necesidades da aula tendo en conta os obxectivos da mesma?
- C) Metodoloxía empregada.
Responde ás necesidades do alumnado?
É axeitada a súa posta en práctica.
- D) Grao de satisfacción do grupo co traballo realizado.
Responde a programación realizada as expectativas iniciais?
- E) Organización dos recursos humanos e materiais.
Foi acertada a elección de materiais?
A organización do grupo mellorou a produtividade?
Dita estrutura de traballo facilitou as tarefas?
- F) Reflexións realizadas, logros e incidencia do proxecto no centro.
Poderíase mellorar o traballo realizado?
Que elementos deberíamos ter en conta para axilizar o traballo?
- G) Propostas de mellora e, no seu caso, de continuidade do traballo.
Posibles vías de ampliación.
Aspectos mellorables.

Non podemos esquecer que o proceso avaliador debe ser aberto, que permita a inclusión de novos aspectos e que, mediante unha constante revisión e reciclaxe, posibilite un enriquecemento cuantitativo e cualitativo do proceso. Neste punto terán gran valor as opinións e aportacións dos docentes que participan na aula e aquelas achegas que se consideren oportunas a mesma.

10.3. Criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe.

Os criterios de avaliación estarán relacionados directamente cos obxectivos e contidos que queremos alcanzar, e serán referentes básicos para valorar o grao de adquisición dos obxectivos e das competencias clave que se pretenden levar a cabo.

Á hora de avaliar teremos en conta as diversas circunstancias e contextos socioculturais e persoais nos que se produce a evolución dos alumnos dentro do proceso de ensino aprendizaxe.

En cada unidade didáctica / proxecto reflectiranse os diferentes criterios e estándares de avaliación correspondentes a cada unha, e onde ademais dos aspectos específicos de cada unidade, valoraremos aspectos de actitude no alumno/a, como a convivencia, o coidado do material, o compañeirismo, a orde e atención prestada na clase, e aspectos relacionados coa educación en valores en xeral. Así como a nosa labor educativa en xeral.

Ao longo de cada unidade didáctica de cada área, establécense os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis que nos permitirán definir os resultados das aprendizaxes e que concretan mediante accións o que o alumnado debe saber e saber facer en todas as áreas de traballo.

11. DISCIPLINAS (ver anexos)

*** Disciplinas troncais:**

- Ciencias da natureza.
- Ciencias sociais.
- Lingua castelá e literatura.
- Matemáticas.

*** Disciplinas de libre configuración autonómica:**

- Lingua galega e literatura.

- 1 sesión dedicada a Matemáticas

*** Disciplinas específicas:**

- Valores sociais e cívicos.
- Educación artística

ANEXOS

INDICE:

1. Área de Ciencias da Natureza.....	25
2. Área de Ciencias Sociais.....	33
3. Área de Lengua y Literatura Castellana.....	43
4. Área de Matemáticas.....	103
5. Área de Lingua e Literatura Galega.....	146
6. Educación Artística (Plástica).....	227
7. Educacion en valores.....	234
8. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles pendentos 3º curso por áreas.....	243
9. Actuacións para o periodo de actividade lectiva non presencial....	248
10 . Addenda....	248

1. Área de Ciencias Naturais:

Os coñecementos científicos intégranse no currículo da educación primaria para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida cotiá e interactuar co seu medio natural. O coñecemento competencial integra un coñecemento de base conceptual (saber dicir), un coñecemento relativo ás destrezas (saber facer) e un coñecemento con grande influencia social e cultural e que implica un conxunto de valores e actitudes (saber ser). As competencias clave non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso.

O argumento sinalado, que fala dun proceso, deberá permitir a aproximación ao método científico e ao uso das tecnoloxías de maneira secuenciada. Ao ingresar en educación primaria, o período evolutivo fala dun pensamento intuitivo, global e concreto: o alumnado non está suxeito a unha previa análise ou dedución lóxica, senón que a súa expresividade nace da intuición ou da percepción sensorial; así inicia o ensino primario cun conxunto de ideas, representacións, coñecementos, habilidades, destrezas e disposicións emocionais e afectivas relacionadas co contorno, que estrutura en forma de esquemas xunto a teorías ou hipóteses que lle permiten dar resposta a todo o que sucede ao seu redor.

A interpretación, comprensión, explicación e expresión da realidade non son habilidades autónomas dunha determinada área. Precisan da confluencia de todas as áreas de coñecemento, favorecendo unha visión interdisciplinaria na que cada equipo docente e cada mestra ou mestre deseñará, implementará e avaliará tarefas integradas contextualizadas nas que o alumnado se implique nun proceso que o leve acadar un produto que satisfaga as competencias que se sinalan, para cada particularidade.

O currículo da área está formulado partindo do desenvolvemento cognitivo e emocional no que se atopa o alumnado desta etapa, da concreción do seu pensamento, das súas posibilidades cognitivas, do seu interese por aprender e relacionarse cos seus iguais e co contorno e da súa andaina cara a un pensamento máis abstracto ao final da etapa.

Todos os aspectos da área de Ciencias da natureza son concibidos como ámbitos de aprendizaxe desde os cales se pode facer fincapé na comprensión da realidade e no desenvolvemento de actitudes críticas. Preténdese que os alumnos e as alumnas desenvolvan as súas habilidades cognitivas de observar, comparar, ordenar, clasificar, inferir, transferir, representar, avaliar...

A adquisición de conceptos científicos non debe ser o único propósito da área senón que tamén debe lograr introducir o valor funcional da ciencia para que o alumnado sexa quen de explicar fenómenos cotiáns proporcionándolles as ferramentas para explorar a realidade natural de forma obxectiva, rigorosa e comprobada. Debe fomentar a curiosidade sobre fenómenos novos ou problemas inesperados, a necesidade de respectar o medio ambiente, o espírito de iniciativa e tenacidade, a confianza en si mesmo/a, a necesidade de coidar do seu propio corpo, o pensamento crítico que non se contenta cunha actitude pasiva, a flexibilidade intelectual, o rigor metodolóxico e permitirilles pensar e desenvolver o seu pensamento de forma independente así como respectar a opinión dos e das demais e iniciarse na argumentación e no debate de ideas.

CONTIDOS

Están organizados en 5 bloques que, dada a súa interrelación, non deben ser traballados de forma illada senón integrada. O tratamento dos seus conceptos debe permitir ao alumnado avanzar na adquisición de ideas do coñecemento científico e na súa estruturación e organización, de forma coherente e articulada. Por outra banda, os contidos procedementais, relacionados co “saber facer” teórico e práctico, han de permitir ao alumnado iniciarse en coñecer e empregar algunhas das estratexias e técnicas habituais na actividade científica, tales como a observación, a identificación e análise de problemas, a recollida, a organización e o tratamento de datos, a emisión de hipóteses, o deseño e desenvolvemento da experimentación, a busca de solucións e o emprego de fontes de información, incluíndo as proporcionadas polos medios tecnolóxicos actuais e a comunicación dos resultados obtidos. Para o desenvolvemento de actitudes e valores, os contidos seleccionados han de promover a curiosidade, o interese, o respecto por si mesmo/a, polos demais, pola natureza e cara ao traballo propio das ciencias experimentais, así como unha actitude de colaboración no traballo en grupo.

O bloque 1: Iniciación á actividade científica, oriéntase basicamente aos coñecementos necesarios para a planificación, realización e posterior comunicación dos resultados de tarefas integradas, proxectos, experimentacións ou pequenas investigacións. Integra así coñecementos conceptuais, procedementais e actitudinais necesarios para o desenvolvemento dos catro bloques restantes tendo, polo tanto, carácter fundamental e transversal para o desenvolvemento da área.

O bloque 2: O ser humano e a saúde, integra coñecementos, habilidades e destrezas encamiñados ao coñecemento do propio corpo e das interaccións deste cos demais seres humanos e co medio, á prevención de condutas de risco e a desenvolver e fortalecer comportamentos responsables e estilos de vida saudables. Recolle tamén o coñecemento de si mesmo/a para valorarse como diferente, respectar a diversidade e para facilitar o equilibrio emocional.

O bloque 3: Os seres vivos, oriéntase fundamentalmente ao coñecemento, respecto e aprecio das plantas e dos animais, á iniciación aos outros reinos e ao interese por conservar a biodiversidade.

O bloque 4: Materia e enerxía, inclúe contidos relacionados coas propiedades dos materiais e as diferentes formas de enerxía, as consecuencias medioambientais do seu uso, así como a experimentación de fenómenos físicos e químicos sinxelos.

O bloque 5: A tecnoloxía, aparellos e máquinas, inclúe basicamente contidos relacionados coas máquinas e cos aparellos de uso cotián, a enerxía que empregan e os avances científicos e tecnolóxicos que inflúen nas condicións de vida actual.

METODLOXÍA:

Os contidos da área de Ciencias da natureza están interrelacionados cos doutras áreas polo que se potenciará un enfoque globalizador e interdisciplinario que teña en conta a transversalidade da aprendizaxe baseada en competencias. Resulta imprescindible unha estreita colaboración entre os docentes no desenvolvemento curricular e na transmisión de información sobre a aprendizaxe dos alumnos e das alumnas, así como cambios nas prácticas de traballo e nos métodos de ensinanza.

Os contidos conceptuais, procedementais e actitudinais deben ser traballados na aula arredor da realización de tarefas integradas que faciliten a contextualización de aprendizaxes, proxectos,

pequenas investigacións no medio, actividades de experimentación, resolución de problemas concretos, realización de debates sobre temas de actualidade (medioambientais, de saúde, de consumo...), onde o alumnado avance no desempeño das competencias clave ao longo da etapa, elixindo en cada caso a metodoloxía axeitada en función das necesidades.

As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta de tarefas, proxectos e investigacións, fomentarán hábitos de traballo en equipo, a resolución pacífica de conflitos e potenciarán unha axeitada atención á diversidade.

Resulta recomendable a aplicación de diferentes técnicas para a avaliación do desempeño do alumnado como, por exemplo, o portfolio, as rúbricas, os mapas mentais, diarios, debates, probas específicas, resolución de problemas...

Debe potenciarse a variedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de ensino-aprendizaxe.

No currículo establécense os estándares de aprendizaxe avaliáveis que permitirán definir os resultados das aprendizaxes e que concretan mediante accións o que o alumnado debe saber e saber facer na área de Ciencias da natureza. Estes estándares están graduados e secuenciados ao longo da etapa e, una vez finalizada esta, deberán estar acadados e consolidados.

Por esta razón plantexamos a necesidade de afrontar esta área plantexando a realización de tres grandes proxectos a desenvolver durante o curso:

- Os seres vivos: Animais e plantas.
- O corpo humano: órganos, sentidos e saúde.
- A materia a enerxía e o uso que fai o ser humano (máquinas)

Nos que se desenvolverán os distintos bloques de contido de xeito globalizado:

**Asi mesmo, é preciso ter en conta aqueles contidos que quedaron pendentes pola emerxencia sanitaria declarada no curso 2019/2020, que aparecen recollidos no punto 8 deste anexo.

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	C. clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Realización de proxectos, pequenas investigacións e presentación de resultados. ▪ B1.2. Interese por coidar a presentación dos traballos en soporte dixital ou papel. ▪ B1.3. Uso das TIC de xeito cada vez máis autónomo para a busca de información e para a súa comunicación, empregando a nivel básico o tratamento de textos (titulación, formato, arquivo e recuperación dun texto, cambios, substitucións e impresión). ▪ B1.4. Seguimento dunha secuencia dada para atopar unha información en internet e noutros soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Realizar un proxecto para a obtención dun produto como resultado dun problema formulado, elaborar con autonomía documentación sobre o proceso e presentala en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.2. Presenta os traballos, en soporte dixital ou papel, de maneira ordenada, clara e limpa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.3. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.4. Consulta e utiliza documentos escritos, imaxes e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.5. Reflexiona sobre o traballo realizado, saca conclusións sobre como traballa e aprende e elabora estratexias para seguir aprendendo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Iniciación á actividade científica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Establecer conxecturas de sucesos ou problemas que ocorren no seu contorno por medio da observación e obter unha información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno, empregando medios propios da observación para obter unha información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.2. Emprega axeitadamente o vocabulario que corresponde a cada un dos bloques de contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. O traballo cooperativo. ▪ B1.7. Técnicas traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. ▪ B1.8. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo un uso axeitado dos materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	C. clave
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE (3º curso)				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. ▪ B2.2. As funcións vitais. Importancia dos sentidos en relación co medio. Descrición do seu papel e formas para o seu coidado habitual. ▪ B2.3. Recoñecemento dos cambios físicos e persoais nas diferentes etapas da vida das persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecer a morfoloxía externa do propio corpo e os órganos máis importantes para o seu funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.1. Localiza os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo. ▪ CNB2.1.2. Recoñece a importancia dos sentidos para a relación co medio e as formas de coidalos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ h ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Saúde e enfermidade. ▪ B2.5. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. ▪ B2.6. Actitude crítica ante prácticas e mensaxes que non favorecen o correcto desenvolvemento da saúde. ▪ B2.7. Factores que producen as enfermidades máis habituais: carie, obesidade, gripe, catarros... ▪ B2.8. Coñecemento de si mesmo/a e dos e das demais: emocións e sentimentos propios e alleos. Valoración das súas habilidades persoais. ▪ B2.9. A relación cos demais. Toma de decisións. ▪ B2.10. A igualdade entre homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2 Identificar e explicar as consecuencias para a saúde e o desenvolvemento persoal de determinados hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.2.1. Identifica e adopta hábitos de hixiene, de descanso e de alimentación sa e diferencia prácticas e mensaxes que son contraproducentes para a saúde. ▪ CNB2.2.2 Identifica e valora as súas habilidades persoais. ▪ CNB2.2.3. Recoñece algúns factores que producen as enfermidades máis habituais (carie, catarros, gripe, obesidade) e aplica actuacións para á súa prevención. ▪ CNB2.2.4. Planifica, de forma autónoma e creativa, actividades de ocio e tempo libre, individuais e en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais. ▪ B2.12. Identificación de sistemas de conservación alimentaria. ▪ B2.13. Pirámide alimentaria. ▪ B2.14. Análise de dietas equilibradas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Deseñar un menú equilibrado para a súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.1. Clasifica e diferencia alimentos en función dos nutrientes principais. ▪ CNB2.3.2. Identifica sistemas de conservación alimentaria. ▪ CNB2.3.3. Analiza dietas e elabora un menú equilibrado na escola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CMCCT ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	C. clave
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h ▪ e ▪ l ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Diferenza entre seres vivos e inertes. ▪ B3.2. Identificación de animais e de plantas como seres vivos. ▪ B3.3. Identificación e clasificación de rochas a partir de características observables. ▪ B3.4. Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables. ▪ B3.5 Clasificación das plantas (herbas, arbustos e árbores) a partir de características observables. ▪ B3.6 Utilización guiada de claves e de guías de animais e plantas para a clasificación e identificación dalgunhas especies existentes en Galicia. ▪ B3.7. Identificación de cambios observables que se producen nos seres no contorno. ▪ B3.8. Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar e clasificar, con criterios científicos, animais, plantas e rochas do seu contorno próximo, recoñecendo as súas características principais, buscando información en fontes variadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.1. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.2. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica plantas do seu contorno, con criterio científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.3. Utiliza claves e guías para a clasificación científica de animais e plantas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.4. Identifica hábitats de seres vivos e elabora un protocolo para respectar a biodiversidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ h ▪ i ▪ j ▪ l ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Planificación, observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais utilizando instrumentos apropiados e medios audiovisuais e tecnolóxicos da maneira máis precisa e rigorosa posible. Comunicación dos resultados, empregando distintos soportes textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Planificar, observar e comparar, empregando os instrumentos e o material necesarios e rexistrar de forma cooperativa, algún proceso asociado ao ciclo vital dun ser vivo contrastando os rexistros propios e os dos compañeiros con información doutras fontes. Comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando soportes textuais variados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.1. Coñece e explica as funcións de relación, reprodución e alimentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.2. Planifica, observa, compara, rexistra e comunica, empregando soportes textuais variados, os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CD
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. O sol e a auga como fontes de enerxía. ▪ B4.2. Características e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Identificar, a partir de exemplos da vida cotiá, usos dos recursos naturais e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.1. Identifica e coñece a intervención da enerxía nos cambios da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	C. clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ e ▪ h 	<p>propiedades do aire e actuacións necesarias para evitar a súa contaminación.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3 Valoración da importancia da boa calidade da auga e do aire para a nosa saúde e o mantemento da vida. ▪ B4.4. Intervención da enerxía na vida cotiá. ▪ B4.5. Uso responsable dos recursos naturais do planeta. Aforro enerxético. ▪ B4.6. A produción de residuos, a contaminación e o impacto ambiental. ▪ B4.7. Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas mediambientais. 	<p>consecuencias do seu uso inadecuado facendo fincapé no aforro enerxético e no impacto medioambiental.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.2. Explica algunhas características e propiedades do aire e as actuacións necesarias para evitar a súa contaminación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.3. Elabora protocolos para mellorar os problemas medioambientais da súa contorna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Realización de experiencias sinxelas sobre o comportamento dos corpos (lupas, espellos, auga e prismas) diante da luz. ▪ B4.9. Identificación de forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou deformen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de certos corpos diante da luz e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos. ▪ B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de certos corpos diante da luz e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.1. Investiga e explica o comportamento de certos corpos diante da luz. ▪ CNB4.2.1. Investiga e explica o comportamento de certos corpos diante da auga. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.2. Identifica forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou se deformen a través de experiencias ou pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.10. Realización de experiencias con mesturas. ▪ B4.11. Identificación de compoñentes e preparación dunha mestura. ▪ B4.12. Procedementos de separación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Realizar experiencias con mesturas sinxelas de substancias relacionadas coa vida doméstica e do contorno e achegar conclusións sobre os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.1. Compara densidades de diferentes substancias de uso cotián con respecto á auga e presenta conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.2. Identifica e prepara algunhas mesturas de uso doméstico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.3.3. Separa compoñentes dalgunhas mesturas de uso cotián presentando conclusións sobre os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	CUARTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	C. clave
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Identificación da enerxía que fai funcionar as máquinas de uso cotián e doméstico e algúns operadores mecánicos (eixe, roda, polea, plano inclinado, engrenaxe, freo, panca, manivela etc.). ▪ B5.2. Importancia da ciencia e da tecnoloxía para mellorar as condicións de vida e de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Manipular e observar o funcionamento de aparellos e máquinas sinxelas simples e das complexas máis habituais e o seu uso na vida cotián. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.1. Manipula e identifica algunhas máquinas e aparellos sinxelos e habituais na vida cotiá, analizando o seu funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.2. Coñece a enerxía que empregan as máquinas de uso habitual e explica a importancia da ciencia e a tecnoloxía na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h ▪ j ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Planificación e realización dalgún obxecto ou máquina de construción sinxela. ▪ B5.4. Manexo de ferramentas, aparellos e máquinas de uso doméstico, superando estereotipos sexistas. ▪ B5.5 Prevención de riscos no emprego de máquinas de uso cotián. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Planificar e realizar a construción de forma cooperativa dalgún obxecto ou máquina sinxela para a resolución dun problema formulado e presentar os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.1. Identifica e describe oficios en función dos materiais, das ferramentas e das máquinas que empregan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.2. Aplica os coñecementos ao deseño e á construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo, empregando operacións matemáticas no cálculo previo, así como as tecnolóxicas: unir, cortar, pegar... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD ▪ CSIEE

2. Área de Ciencias Sociais:

A área de Ciencias sociais ten como obxecto contribuír ao desenvolvemento persoal e social do alumnado, achegándolle os recursos necesarios para integrarse e participar de forma activa na sociedade na que vive, partindo da comprensión da realidade física, social e histórica máis próxima ata poder comprender o mundo dun xeito máis global.

O desenvolvemento persoal e social dos alumnos e alumnas como futuros cidadáns e cidadás implica, por unha banda, coñecer os mecanismos fundamentais da democracia respectando as regras da vida colectiva e, por outra, interactuar coa contorna e o medio velando pola súa conservación ao seren estes bens comúns e compartidos.

A mobilización de todos os recursos que conforman a área contribuirá á adquisición das competencias clave e ao desenvolvemento integral do alumnado ao longo de toda a etapa. Para iso, os elementos curriculares de Ciencias sociais deberán abordarse desde un enfoque metodolóxico práctico, integral, de uso social e con carácter funcional.

A área das Ciencias sociais integra diversos ámbitos de estudo, centrándose en aspectos xeográficos, sociolóxicos, económicos e históricos. A organización de contidos da área por bloques establécese en base a estes ámbitos co fin de facilitar a concreción curricular da área e da etapa. En ningún caso, o desenvolvemento curricular se limitará a seguir esta estrutura, senón que os contidos serán abordados dun xeito global e interdisciplinar.

Contidos

Nun primeiro lugar, no Bloque 1, se establecen os contidos comúns da área, facendo referencia ás distintas técnicas, estratexias e métodos de traballo que potencian e favorecen a adquisición de aprendizaxes sobre o coñecemento do medio por parte do alumnado. Polo tanto, este bloque constitúe o eixe fundamental para abordar os elementos curriculares dos outros bloques cun enfoque transversal. Supón, ademais, a iniciación no coñecemento científico, non como saber disciplinar senón como un conxunto de procesos, destrezas e actitudes que contribúen a explorar e comprender a realidade.

O uso das ferramentas TIC tamén ten especial consideración neste bloque pois se considera recurso fundamental, entre outras fontes, para a busca de información, simulación de procesos e presentación de conclusións referidas ás Ciencias sociais.

Por último, neste apartado destaca a importancia que ten o traballo en equipo como punto de partida para unha participación activa e construtiva da vida social e como medida de atención á diversidade que favorece o proceso de inclusión do alumnado.

No Bloque 2, O mundo no que vivimos, realízase o estudo da xeografía, tanto da contorna próxima, achegando ao alumnado á realidade que coñece, como de contextos máis afastados para fomentar unha visión máis completa. No desenvolvemento deste bloque utilizaranse diferentes tipos de fontes xeográficas de información: textos, cadros e gráficos, esquemas, representacións cartográficas, fotografías e imaxes sintéticas para identificar e localizar obxectos e feitos xeográficos, facendo especial atención no territorio galego e español. O bloque inclúe contidos que abranguen desde o Universo, a representación da Terra e a orientación no espazo, a auga e o consumo responsable, o

clima e o cambio climático, a paisaxe e os seus principais elementos (relevo, clima, hidrografía...) e a intervención humana no medio e as súas consecuencias ambientais.

A través dos contidos do Bloque 3, Vivir en sociedade, será posible iniciar un proceso de comprensión das características dos distintos grupos sociais, respectando e valorando as súas diferenzas e ás persoas integrantes, a produción e reparto dos bens de consumo, sectores de produción, a vida económica dos cidadáns e cidadás, a capacidade emprendedora dos membros da sociedade e a función dinamizadora da actividade empresarial na sociedade, a organización social, política e territorial galega e española e o coñecemento do territorio, institucións e poboación europeas.

No Bloque 4, As pegadas do tempo, traballarase a comprensión de conceptos como o tempo histórico e a súa medida, a capacidade de ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade a través da realización de cronogramas, liñas do tempo, mapas mentais, árbores xenealóxicas, biografías etc. Investigarase sobre as grandes etapas históricas da humanidade para adquirir unha idea da idade da historia, asociadas aos feitos que marcan os seus inicios e seus finais, sendo preciso coñecer as condicións históricas, eventos e persoas relevantes en diferentes períodos de tempo. É importante para o alumnado adquirir as referencias históricas que lles permitan elaborar unha interpretación persoal do mundo, a través duns coñecementos básicos da historia de Galicia e de España, respectando e valorando os aspectos comúns e de carácter diverso.

Neste bloque utilizaranse diversas fontes textuais e gráficas como mapas e calquera outra representación adecuada para a identificación e a análise de procesos históricos.

Metodoloxía:

O tratamento de todos os aspectos curriculares establecidos nos bloques comentados anteriormente, a adquisición eficaz das competencias clave por parte del alumnado e a súa contribución ao logro dos obxectivos da etapa educativa, requiren ter en conta unha serie de principios metodolóxicos e de organización que permitan avanzar cara mellora dos resultados:

Deseño e desenvolvemento de propostas didácticas integradas, activas, contextualizadas, cunha finalidade e funcionalidade clara, planificadas con rigor, que impliquen e posibiliten a activación da variedade de procesos cognitivos e contribúan e aseguren o desenvolvemento de todas as competencias ao longo de toda a etapa. Serán propostas de traballo que xurdan dun problema, acontecemento ou inqueda, que supoñan un proceso de investigación e acción que garanta a participación activa do alumnado, a experimentación e a funcionalidade das aprendizaxes e que lle permita organizar o seu pensamento, a reflexión crítica e facilite o proceso de autorregulación das aprendizaxes. O traballo por proxectos, os estudos de casos, a aprendizaxe baseada en problemas, as experiencias de aprendizaxe por servizo, as prácticas de aprendizaxe colaborativa, as prácticas de ensinanza e aprendizaxe baseadas no pensamento crítico e creativo e as experienciais en comunidades de aprendizaxe serían propostas que responderían a ese perfil.

É fundamental na área de Ciencias sociais o aproveitamento dos recursos propios da contorna, non soamente físicos, senón tamén humanos. Neste sentido, consideraranse as diferenzas interculturais como un aspecto enriquecedor que achega posibilidades de aprendizaxe.

Avaliación

A planificación e o desenvolvemento destas propostas levan asociada a utilización de diversos instrumentos de avaliación: cartafol, diarios, rúbricas, debates, mapas mentais, probas específicas etc. que evidencian os distintos graos de execución das aprendizaxes. Destaca o papel activo do alumnado no proceso de avaliación, pois o uso do cartafol lle permite potenciar a autonomía e desenvolver o pensamento crítico e reflexivo.

Para a construción e a consolidación das aprendizaxes partírase, en todo momento, dos coñecementos previos do alumnado, do contexto máis próximo e do seu nivel evolutivo, cognitivo e emocional. Este proceso implica a secuenciación dos contidos partindo do que eles xa coñecen para así avanzar e ir de aprendizaxes máis simples cara outros máis complexos.

O alumnado debe ser o protagonista das súas aprendizaxes, a construción das aprendizaxes é persoal e, polo tanto, moi diversa polo que se presentarán propostas de traballo individual e de equipo que posibilitan a resolución conxunta das tarefas e favorezan a inclusión do alumnado.

O persoal docente deberá buscar propostas e estratexias que activen ao alumnado que promovan a curiosidade e a motivación neste, de cara á investigación e resolución de problemas e que lle permitan ser consciente de que el é o responsable das súas aprendizaxes.

Desde o equipo educativo e as distintas comisións de coordinación fomentárase unha reflexión metodolóxica conxunta da que xurda unha proposta de centro común, acordada e compartida á hora de desenvolver un currículo coherente cun enfoque global e interdisciplinar que garanta o cumprimento dos principios pedagóxicos que se propoñen desde a área de Ciencias sociais. A existencia de contidos compartidos entre distintas áreas fai necesaria a dita coordinación docente e a dita concepción integral da proposta curricular.

**Asi mesmo, é preciso ter en conta aqueles contidos que quedaron pendentes pola emerxencia sanitaria declarada no curso 2019/2020, que aparecen recollidos no punto 8 deste anexo.

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ d ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inxuedanza e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes. ▪ B1.2.Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e comunicación das conclusións. ▪ B1.3.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1.Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre fenómenos previamente delimitados, a realización dun produto, a documentación do proceso e a comunicación do resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.1.Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.3.Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4.Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material. ▪ B1.5.Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia ▪ B1.6 A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2.Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto cara aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.2.2.Adoita un comportamento responsable, construtivo e solidario respectando diferentes ideas e achegas nos debates, recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7.Utilización da terminoloxía propia da área. <ul style="list-style-type: none"> - Elaboración dun glosario da área. ▪ B1.8.Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). <ul style="list-style-type: none"> - A prensa escrita e dixital como fontes de información. ▪ B1.9.Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3.Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais, así como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1 3.1.Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifestan a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.3.3.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1.A litosfera: placas tectónicas. Os volcáns, os terremotos e as súas consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1.Coñecer a formación da litosfera e a dinámica de placas tectónicas e analizar as súas influencias e consecuencias no medio que o rodea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.1..1 Coñece e define a formación da litosfera e a dinámica de placas tectónicas e as súas consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2.Formas de representación da Terra: planos, mapas, planisferios e globos terráqueos. ▪ B2.3.Identificación dos polos, o eixe e os hemisferios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2.Explicar e comparar as distintas formas de representar a superficie terrestre identificando os polos, o eixe e os hemisferios e analizar cal delas reflicte mellor a realidade á que representa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.2.1.Explica e compara as distintas formas de representación da Terra, planos, mapas, planisferios e globos terráqueos identificando polos, eixe e hemisferios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4.Os paralelos e meridianos. As coordenadas xeográficas: latitude e lonxitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Identificar e manexar os conceptos de paralelos, meridianos e coordenadas xeográficas para localizar determinados puntos da Terra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.3.1. Localiza diferentes puntos da Terra empregando os paralelos e meridianos e as coordenadas xeográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ g ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5.Planos, mapas e planisferios. Mapas físicos e políticos. ▪ B2.6.Escalas e signos convencionais dun mapa. ▪ B2.7.Orientación no espazo: Elaboración dun itinerario coa axuda de ferramentas dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4.Diferenciar correctamente entre planos, mapas, planisferios, mapas físicos e políticos, analizar e describir as características máis relevantes de cada un e interpretar a súa escala e signos convencionais básicos de cara a orientarse nun espazo determinado e á elaboración dun itinerario empregando as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.4.1.Identifica e clasifica distintos tipos de mapas, define que é a escala nun mapa, o seu uso e emprega e interpreta os signos convencionais básicos que poden aparecer nel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ g ▪ i ▪ e ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8.O tempo atmosférico. ▪ B2.9.Medición e predición meteorolóxica. Instrumentos de medida. Elaboración e comunicación dun parte meteorolóxico empregando as TIC (programa de radio, boletín meteorolóxico etc). ▪ B2.10.Gráficos sinxelos de temperaturas e precipitacións: os climogramas. ▪ B2.11.Os mapas do tempo. Símbolos convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5.Explicar que é o tempo atmosférico, coñecer os instrumentos de medida, o seu uso, realizar medicións e interpretacións de gráficos a través dos datos recollidos nunha estación meteorolóxica de cara a facer unha predición do tempo atmosférico para un período de tempo determinado e a comunicación deste empregando mapas do tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.1.Define tempo atmosférico, identifica os distintos instrumentos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos clasificándoos segundo a función e información que proporcionan e fai medicións, interpretacións de datos e predicións do tempo atmosférico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.2.Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función e confecciona e interpreta gráficos sinxelos de temperaturas e precipitacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.3.Interpreta e elabora sinxelos mapas meteorolóxicos distinguindo os seus elementos principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ h ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12.A hidrosfera. Distribución das augas no planeta. Masas e cursos de auga. ▪ B2.13.Vertentes hidrográficas. ▪ B2.14.Os tramos dun río. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.Explicar a hidrosfera, identificar e nomear masas e cursos de auga, diferenciando augas superficiais e augas subterráneas, cuncas e vertentes hidrográficas e analizar as partes as partes 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.6.1.Define hidrosfera, e identifica e nomea as grandes masas e cursos de auga, explicando como se forman as augas subterráneas, como afloran e como se accede a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.6.2.Diferencia cuncas e vertentes hidrográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
		dun río do medio próximo.	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.6.3. Identifica e nomea os tramos dun río e as características de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> e h o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.15.A litosfera: características e tipos de rochas. B2.16.Rochas e minerais: propiedades, usos e utilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Adquirir o concepto de litosfera, coñecer algúns tipos de rochas e a súa composición identificando distintos minerais e algunha das súas propiedades e usos. Facer especial fincapé nos que son propios de Galicia 	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.7.1. Observa, identifica e explica a composición das rochas nomeando algúns dos seus tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CSB2.7.2. Identifica e explica as diferenzas entre rochas e minerais, describe os seus usos e utilidades clasificando algúns minerais segundo as súas propiedades. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL
<ul style="list-style-type: none"> e h i o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.17.A diversidade xeográfica das paisaxes de Galicia: relevo e hidrografía. Utilización de sistemas de información xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Describir as características do relevo de Galicia e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.8.1. Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en Galicia e as súas vertentes hidrográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> CSB2.8.2. Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> a b h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.18.A intervención humana no medio. B2.19.A contaminación e o cambio climático. B2.20.Desenvolvemento sostible e consumo responsable. Elaboración dunha campaña de concienciación no centro educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Explicar a importancia da intervención humana no medio e favorecer o desenvolvemento sostible a través da realización dunha campaña de concienciación no centro educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB2.9.1. Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CSB2.9.2. Propón algunhas medidas para o desenvolvemento sostible e o consumo responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
<ul style="list-style-type: none"> a d h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1.A Constitución de 1978. B3.2.Dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Analizar a importancia que teñen os dereitos, deberes e liberdades recollidos na Constitución para o exercicio dunha cidadanía activa e unha convivencia pacífica. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB3.1.1. Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución para o exercicio da cidadanía activa e convivencia pacífica. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3.Forma de goberno: a monarquía parlamentaria. ▪ B3.4.As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2.Identificar as principais institucións políticas de Galicia e do Estado español que se derivan da Constitución, así como as súas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.2.1.Identifica as principais institucións de Galicia e do Estado español e describe as súas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.2.2.Identifica a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5.A organización social, política e territorial: o Estado español e as Comunidades Autónomas. ▪ B3.6.Estruturas de goberno básicas: o concello. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3.Coñecer a organización territorial do Estado español e os seus órganos de goberno básicos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3 3.1 Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Manifestacións culturais e lingüísticas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español respectando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.4.1.Recoñece, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8.Demografía e poboación. ▪ B3.9.Conceptos demográficos: básicos e a súa representación. Representacións gráficas dalgúns datos demográficos de Galicia obtidos en fontes estatísticas: IGE. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5.Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partires dos datos de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.5.1.Define demografía e comprende os principais conceptos demográficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.5.2.Elabora gráficos sinxelos a partires de datos demográficos de obtidos en diversas fontes de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10.Educación viaria. Adquisición de coñecementos que contribúan a consolidar condutas e hábitos viarios correctos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Coñecer e respectar as normas de circulación e fomentar a seguridade viaria en todos os seus aspectos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3 6.1.Explica normas básicas de circulación e as consecuencias derivadas do descoñecemento ou incumprimento destas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3 6.2.Coñece o significado dalgunhas sinais de tráfico, recoñece a importancia de respectalas e as utiliza tanto como peón ou peoa e como persoa usuaria de medios de transporte (abrochase o cinto, non molestar a persoa condutora...) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1.O tempo histórico. A Prehistoria e a Idade Antiga: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. Proxecto de traballo colaborativo sobre as formas de vida que caracterizan a Prehistoria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria e historia, asociándoa as distintas idades aos feitos que marcan o seu inicio e final. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.1.2.Explica e valora a importancia da escritura, a agricultura e a gandería, como descubrimentos que cambiaron profundamente as sociedades humanas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2.As fontes históricas: a importancia das fontes arqueolóxicas e materiais. A escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2.Coñecer a importancia das fontes históricas para o estudo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.2.1.Recoñece a importancia dos restos arqueolóxicos e materiais que produce unha sociedade como fontes para coñecer o noso pasado, con especial relevancia da escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.3.1.Recoñece o século como unidade de medida do tempo histórico e localiza feitos situándoos como sucesivos a.C o d.C 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.3.2.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4.A península ibérica na Prehistoria. ▪ B4.5.A península ibérica na Idade Antiga. ▪ B4.6.A Prehistoria e Idade Antiga en Galicia. Os principais xacementos arqueolóxicos de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4.Identificar e localizar no tempo os procesos e acontecementos históricos e culturais máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución e coñecer os principais xacementos arqueolóxicos de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.1.Sitúa nunha liña do tempo os feitos fundamentais da prehistoria e historia de España e describe as principais características de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.2.Explica aspectos relacionados coa forma de vida, organización social e cultura das distintas épocas históricas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.3.Explica a diferenza dos dous períodos nos que se divide a Prehistoria e describe as características básicas das formas de vida nestas dúas épocas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	CUARTO
Obx.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.4.4.Data a Idade Antiga e describe as características básicas da vida naquel tempo, en especial as referidas á romanización. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> d h o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7.Noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.5.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> d h o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8.Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo. Planificación conxunta e visita a un museo próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6.Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.6.1.Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade. B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. B5.11. Importantes descubrimentos e inventos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL CSC CCEC

3. Área de Lingua e Literatura Castelá:

Esta programación correspondente a “**Área de Lingua e Literatura Castelá**”, ten como finalidade contribuír a que o alumnado poida chegar a ser competente lingüísticamente, para que se desenvolva con facilidade e éxito nas diferentes situacións da vida.

A lingua é un instrumento empregado constante na vida diaria, tanto para entender como para producir mensaxes, nos intercambios comunicativos orais e escritos.

Interactúase coa familia, coas amizades e con outras persoas (ámbito profesional) nas conversas diarias ou a través de cartas, correos electrónicos, mensaxes curtas, blogs...

Polo tanto, ter unha alta competencia lingüística e comunicativa permite que as persoas desenvolvan unha vida normal, que poidan interactuar con aquelas outras que pertencen ao seu contorno e que están próximas e tamén coas que están moi lonxe.

Os obxectivos constitúen unha guía inmediata para a planificación da aprendizaxe e definen as intencións educativas con respecto aos alumnos/as, proporcionando criterios de valoración do proceso e dos resultados.

Ademais, a lingua está presente en calquera proceso de ensino-aprendizaxe. O alumnado emprega a lingua en calquera das súas clases no propio centro educativo, tanto para entender as instrucións e explicacións do profesorado e poder ser partícipe con el no proceso de descubrimento, como para poder xustificar e exemplificar a interiorización dos contidos.

Non obstante, máis alá do ámbito escolar e familiar, na sociedade actual a competencia comunicativa e lingüística é fundamental para poder vivir satisfactoriamente. Se desde sempre o dominio lingüístico foi elemental para poder desenvolverse na maioría dos aspectos da vida, agora, na sociedade da información é, se cabe, moito maior esta necesidade. Na era de internet e da abundancia de medios de comunicación, os cidadáns e cidadás deben estar preparados para entender e elaborar calquera tipo de mensaxe: interactuar correctamente coa persoa que os atende en calquera negocio ou entidade pública, escoitar e procesar as

noticias da televisión, ler un xornal, escribir un correo electrónico ou participar nun blog.

Non se pode esquecer o valor que a literatura supón dentro do ensino desta área. A literatura é un produto de expresión artística que permite transmitir as necesidades e os pensamentos dunha persoa ou persoas nun determinado momento histórico. É, pois, unha disciplina moi relacionada coas Ciencias Sociais, a Música, a Arte... Pero, ademais, a literatura é un produto creado con palabras, coa lingua, coa fermosura e beleza dos elementos da linguaxe e, por iso, é enorme a vinculación entre ambas disciplinas e xustifica que se dean a man no desenvolvemento desta área.

CONTIDOS:

Segundo o decreto do currículo, os contidos son o conxunto de coñecementos que se traballarán cos alumnos/as para conseguir as capacidades expresadas nos obxectivos e nas competencias clave.

- **O bloque 1, Comunicación Oral: falar e escoitar**, recolle diversos aspectos da lingua oral. O uso oral é obxecto de observación e de análise para recoñecer as normas que rexen o intercambio comunicativo, para observar as estratexias que usan as persoas falantes para se comunicar satisfactoriamente, así como aquelas que empregan para comprender mensaxes orais ou para producilas.
- **Bloque 2, Comunicación escrita: ler**, recolle diversos aspectos da comprensión escrita. A lectura implicará dominar a descodificación do texto e achegarse a unha progresiva regulación de estratexias que permiten operar co significado do texto, establecendo relacións entre coñecementos previos e información nova.

O alumnado debe ser quen de entender textos de diferente complexidade e xénero e extraer as ideas explícitas e implícitas no texto co fin de elaborar o seu propio pensamento crítico e creativo.

Comprender un texto implica poñer en marcha unha serie de estratexias de lectura que deben practicarse na aula e proxectarse a todas as esferas da vida e a calquera tipo de lectura: ler para obter información, ler para aprender a propia lingua, ler por pracer.

- **Bloque 3, Comunicación escrita: escribir**, potencia o uso persoal, autónomo e creativo da lingua escrita. Este uso da lingua implica o

coñecemento das posibilidades que ofrece o código desde o punto de vista do léxico, da ortografía, da estrutura do discurso e da dimensión estética.

A produción escrita significará buscar para cada situación o tipo de texto, adecuando, planificando e redactando, atendendo a aspectos diversos e revisando a escrita final. Nesta etapa consolidaranse o dominio de técnicas gráficas, a relación son-grafía, as normas ortográficas convencionais e a disposición do texto.

O ensino do proceso de escritura pretende conseguir que o alumnado tome conciencia deste proceso como un procedemento estruturado en tres partes: *planificación, redacción a partir de borradores e redacción e revisión do texto* definitivo.

- **Bloque 4, Coñecemento da lingua**, integra contidos relacionados co código e coa súa organización e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o uso correcto da lingua, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo.

Os contidos estrutúranse arredor de catro eixes. O primeiro é a *observación da palabra*, o seu uso e os seus valores significativos e expresivos; o segundo aborda as *relacións gramaticais* que se establecen entre as palabras e os grupos de palabras dentro do texto; o terceiro afonda nos *elementos* que participan na confección *dun discurso correcto*; e o cuarto céntrase na *valoración e coñecemento da lingua* dentro do contexto plurilingüe.

- **Bloque 5, Educación literaria**, asume o obxectivo de facer dos alumnos e das alumnas lectores competentes, implicados nun proceso de formación lectora que continúe ao longo de toda a vida.

Para acadar este obxectivo é necesario alternar a lectura, comprensión e interpretación de obras literarias próximas aos seus gustos persoais e á súa madurez cognitiva coa de textos literarios e obras completas que acheguen o coñecemento básico sobre algunhas obras representativas tradicionais e actuais da nosa literatura.

METODOLOXÍA:

Na educación primaria é fundamental o rol do persoal docente, por iso debemos ser capaces de deseñar tarefas ou situacións de aprendizaxe que posibiliten a aplicación dos coñecementos en situacións contextualizadas.

O tratamento de todos os aspectos curriculares establecidos nos bloques de contidos, a adquisición eficaz das competencias clave por parte do alumnado e a súa contribución ao logro dos obxectivos da etapa educativa, requiren ter en conta unha serie de **principios metodolóxicos** e de organización que nos permitan avanzar cara unha mellora dos resultados.

A **lingua oral e a escrita**, desenvolveranse a través dun traballo sistemático que utilice unha ampla gama de situacións comunicativas, cotiás e funcionais.

Na vida diaria da escola prodúcense moitas situacións de comunicación oral que se potenciarán e aproveitarán para acadar obxectivos de área; entre estas situacións están: *as comunicacións para planificar; chegar a consenso; poñer en común; debater; tomar decisións* sobre procesos que se van seguir; *establecer responsabilidades; comunicar resultados; comparar; contrastar respostas, opinións e significados; xustificar e verbalizar estratexias; valorar tarefas; transmitir emocións e informacións; estruturar coñecemento; defender argumentos e puntos de vista; preguntar...* A práctica destas situacións colaborará no labor da lingua como vehículo e instrumento para a aprendizaxe das distintas áreas do currículo.

En canto ao **“coñecemento da lingua”**, será abordado na aula, de forma contextualizada, relacionado coa comprensión e produción de textos, froito da concepción do coñecemento da lingua como instrumento e non como fin en si mesmo.

Coa **“educación literaria”** reforzaremos a **“comunicación escrita e a lectura”**, engadindo o achegamento ao feito literario, para que o alumnado o recoñeza como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. Do mesmo xeito, traballaremos coa **“comunicación escrita”**, motivando outro tipo de produción escrita que atenda especialmente a creatividade do alumnado.

O tratamento de todos estes contidos ten que ser abordado desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un deles ten coas competencias clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliáveis, no currículo.

A **avaliación** terá que ser coherente coa diversidade de contidos traballados e, polo tanto, ter en conta os contidos abordados nos 5 bloques en que se estrutura esta área. Do mesmo xeito, deberá ser unha avaliación competencial, que teña en conta a relación que se establece no currículo entre os estándares de aprendizaxe detallados en cada bloque, coas competencias clave.

Esta área de Lingua castelá e literatura está estreitamente relacionada coa de lingua galega e literatura. Ambas áreas teñen unha distribución de contidos similar en cada un dos cursos que conforman a educación primaria. Evidentemente, cada lingua ten as súas características propias, polo que requiren dun tratamento e traballo específico, pero hai determinados aspectos do currículo que, pola afinidade que presentan en ambas as áreas, precisan ser abordados de maneira parella, polo que organizaremos a nosa labor educativa para evitar a repetición de contidos teóricos cun tratamento similar.

Serán os contidos do bloque 4 os que requiren unha maior distribución entre as dúas áreas, pero algúns dos tres primeiros bloques, que teñen que ver coas características da tipoloxía textual, coas normas básicas de presentación de traballos ou o uso da puntuación, tampouco deben ser abordados en ambas as áreas desde un punto de vista teórico.

Do mesmo xeito, decantarémonos polo uso da mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de ensino e aprendizaxe do alumnado.

En definitiva, o currículo desta área persegue como obxectivo último crear cidadáns e cidadás conscientes e interesados no desenvolvemento e na mellora da súa competencia comunicativa e capaces de interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida.

**Asi mesmo, é preciso ter en conta aqueles contidos que quedaron pendentes pola emerxencia sanitaria declarada no curso 2019/2020, que aparecen recollidos no punto 8 deste anexo.

UNIDADES DIDÁCTICAS:

- Unidade 1: La gata.
- Unidade 2: Querida Susi, querido Paul.
- Unidade 3: Los trabajos de Hércules.
- Unidade 4: Historia de un naufragio.
  - Unidade 5: El rockero.
- Unidade 6: El secuestro de la bibliotecaria.
  - Unidade 7: Pobres fantasmas.
  - Unidade 8: Bestiario poético.
  - Unidade 9: La comida enlatada.
    - Unidade 10: El chocolate.
- Unidade 11: Las princesas bailarinas.
  - Unidade 12: México, un lindo país.
  - Unidade 13: ¿A qué sabe la luna?
  - Unidade 14: Dulcinea en su borrico.
    - Unidade 15: Cómic

UNIDAD DIDÁCTICA 1: “LA GATA”

1. JUSTIFICACIÓN: repasaremos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con textos narrativos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 21 septiembre – 2 octubre.

3. OBJETIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Escribir e interpretar oraciones.
- Identificar vocabulario.
- Comprender los diferentes modos de comunicación.
- Utilizar las reglas de acentuación correctamente.
- Diferenciar las diferentes partes de una palabra.
- Contar una historia.
- Narrar sucesos reales.
- Identificar imágenes.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto narrativo.
- Elección de oraciones.
- Identificación del vocabulario.
- La comunicación.
- Las reglas de acentuación.
- La estructura de la palabra.
- Una historia.
- Narración de sucesos reales.
- Identificación de imágenes.
- Eficacia lectora

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar oraciones, así como para la formación y significado de palabras y campos semánticos.	Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.	Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Leer en voz alta y en silencio, diferentes textos.	Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, diferentes tipos de textos apropiados a su edad.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras. ▪Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA

	<ul style="list-style-type: none"> •Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas. 	
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	<ul style="list-style-type: none"> •Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales	<ul style="list-style-type: none"> •Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. •Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

UNIDAD DIDÁCTICA 2: “QUERIDA SUSI, QUERIDO PAUL”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con textos epistolares.

2. TEMPORALIZACIÓN: 5 octubre- 16 octubre.

3. OBJETIVOS :

- Identificar un texto epistolar.
- Resumir la lectura.
- Elegir la idea principal de un texto.
- Reconocer el nombre y sus clases.
- Utilizar correctamente las mayúsculas.
- Diferenciar los prefijos.
- Resumir argumentos.
- Realizar textos combinados de diálogo y narración.
- Memorizar una canción.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto epistolar.
- Resumen de la lectura.
- Elección de la idea principal.
- El nombre y sus clases.
- Las mayúsculas.
- Los prefijos.
- Resumen de argumentos.
- Combinación de diálogo y narración.
- Canción.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Producir textos epistolares aplicando las reglas ortográficas, cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe, en diferentes soportes, textos epistolares atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCEC</p>
<p>Reconocer y utilizar correctamente las mayúsculas y el nombre y sus clases.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las categorías gramaticales: presentar al nombre, substituir al nombre, expresar características del nombre, acciones 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCEC</p>

	o estados. Y correcta utilización de las mayúsculas.	
Lee en voz alta y en silencio de forma clara y coherente.	Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Comprende los textos de la unidad utilizando la lectura como medio para ampliar su vocabulario y fijar la ortografía.	Resume textos leídos reflejando la estructura y destacando las ideas principales.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA CCEC
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	Emplear de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA CCEC
Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa o en verso: canciones.	Crea con ayuda, sencillos textos literarios: canciones, a partir de pautas o modelos dados.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCEC
Reproducir textos literarios breves y sencillos.	Memoriza y recita canciones que forman parte de la tradición oral.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCEC
Desenvolver las destrezas y competencias lingüísticas a través del uso de la lengua.	Reconoce prefijos y sufijos y es capaz de crear palabras derivadas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA

UNIDAD DIDÁCTICA 3:

“LOS TRABAJOS DE HÉRCULES”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con textos relacionados con noticias.

2. TEMPORALIZACIÓN: 19 octubre- 29 octubre.

3. OBJETIVOS :

- Identificar lugares y personajes en una lectura.
- Identificar el género y número de los nombres y emplearlos correctamente.
- Diferenciar los diptongos.
- Utilizar sufijos para formar nombres.
- Transmitir informaciones a partir de unas pautas dadas.
- Elaborar e interpretar una noticia.
- Memorizar y reconocer un poema.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Identificación de lugares y personajes.
- El género y número de los nombres.
- Los diptongos.
- Sufijos para formar nombres.
- Transmisión de informaciones.
- La noticia.
- El poema.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Elaborar e interpretar noticias, atendiendo a las pautas establecidas: qué, quién, cómo, cuando, cuanto, dónde y por qué ; aplicando las reglas ortográficas, cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe, en diferentes soportes, noticias atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Elabora noticias, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CD <i>f</i> CCEC</p>
<p>Reconocer y utilizar correctamente el género y número del nombre, identificando los diptongos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las categorías gramaticales: género, número y sufijos del nombre, diptongos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCEC</p>
<p>Lee en voz alta y en silencio de forma clara y coherente, siendo capaz de transmitir la información solicitada.</p>	<p>Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, siendo capaz de transmitir información a partir de unas pautas dadas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>

Comprende los textos de la unidad utilizando la lectura como medio para ampliar su vocabulario y fijar la ortografía.	Resume textos leídos reflejando la estructura y destacando las ideas principales.	f CCL f CAA f CCL f CAA CCEC
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	Emplear de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender.	f CCL f CAA f CCL f CAA CCEC
Producir a partir de modelos dados textos literarios en verso: el poema.	Crea con ayuda, sencillos textos literarios: poemas, a partir de pautas o modelos dados.	f CCL f CAA f CCEC
Reproducir textos literarios breves y sencillos.	Memoriza y recita poemas que forman parte de la tradición oral.	f CCL f CAA f CCEC
Desenvolver las destrezas y competencias lingüísticas a través del uso de la lengua.	Reconoce prefijos y sufijos y es capaz de crear palabras derivadas.	f CCL f CAA

UNIDAD DIDÁCTICA 4: “HISTORIA DE UN NAUFRAGIO”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que realizamos descripciones de personas y animales.

2. TEMPORALIZACIÓN: 3 noviembre - 13 noviembre.

3. OBJETIVOS:

- Identificar los personajes principales y secundarios.
- Identificar las diferentes partes de la lectura.
- Reconocer el género y número de los adjetivos.
- Emplear fórmulas de cortesía de forma oral y escrita.
- Describir personas y animales.
- Memorizar un poema.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Identificación de personajes.
- Identificación de las partes de la lectura.
- El género y el número de los adjetivos.
- Los hiatos.
- Sufijos para formar adjetivos.
- Fórmulas de cortesía.
- Descripción de personas y animales.
- Poema.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Crterios de evaluaci3n. Est3ndares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACI3N	EST3NDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
Describir personas y animales, teniendo en cuenta las pautas dadas para ello.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza, en diferentes soportes, descripciones atendiendo a las pautas establecidas. ▪ Redacta descripciones de personas y animales, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesi3n b3sicos y respetando las normas gramaticales y ortogr3ficas b3sicas. ▪ Presenta sus textos con caligraf3a clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generaci3n y selecci3n de ideas, la revisi3n ortogr3fica y la secuencia coherente del escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CAA f CD f CCEC
Reconocer y utilizar correctamente el g3nero y n3mero de los adjetivos, identificando los diptongos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las categor3as gramaticales: g3nero y n3mero de los adjetivos, sufijos e hiatos. 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CAA f CCEC
Lee en voz alta y en silencio de forma clara y coherente, siendo capaz de transmitir la informaci3n solicitada.	<ul style="list-style-type: none"> • Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, identificando diferentes partes de la lectura. •Diferencia los personajes 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CAA

	principales de los secundario.	
Comprende los textos de la unidad utilizando la lectura como medio para ampliar su vocabulario y fijar la ortografía.	Resume textos leídos reflejando la estructura y destacando las ideas principales.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA CCEC
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	Emplear de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA CCEC
Producir a partir de modelos dados textos literarios en verso: el poema.	Crea con ayuda, sencillos textos literarios: poemas, a partir de pautas o modelos dados.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCEC
Reproducir textos literarios breves y sencillos.	Memoriza y recita poemas que forman parte de la tradición oral.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i> CCEC
Utilizar de forma oral y escrita fórmulas de cortesía.	Emplea fórmulas de cortesía, tanto en sus exposiciones orales como escritas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA

UNIDAD DIDÁCTICA 5: “ EL ROCKERO”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos las entrevistas, para que se familiaricen con este tipo de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 16 noviembre- 4 diciembre.

3. OBJETIVOS:

- Aprender a resumir.
- Realizar oraciones de forma coherente.
- Identificar los determinantes artículos.
- Emplear correctamente la tilde en los monosílabos.
- Reconocer las palabras primitivas, derivadas y compuestas.
- Realizar entrevistas siguiendo las pautas dadas.
- Realizar descripciones de lugares y objetos siguiendo las pautas dadas.
- Memorizar adivinanzas.
- Leer de forma comprensiva y eficaz.

4. CONTENIDOS:

- Resumen de la lectura.
- Compleción de oraciones.
- El determinante artículo.
- La tilde en los monosílabos.
- Palabras primitivas, derivadas y compuestas.
- La entrevista.
- Descripción de lugares y objetos.
- Las adivinanzas.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar textos y oraciones, así como para el reconocimiento de palabras primitivas, derivadas y compuestas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza, en diferentes soportes, descripciones de lugares y objetos atendiendo a las pautas establecidas. ▪ Redacta descripciones de lugares y objetos, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. ▪ Identifica el determinante artículo y emplea correctamente la tilde en 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	<p>los monosílabos.</p> <p>Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto.</p>	
<p>Producir textos narrativos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa: las entrevistas. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Leer en voz alta y en silencio, diferentes textos.</p>	<p>Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, diferentes tipos de textos apropiados a su edad, y resume el contenido del mismo a partir de pautas establecidas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario ▪ Utiliza las normas ortográficas 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>

	básicas en sus producciones escritas.	
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

UNIDAD DIDÁCTICA 6:

“EL SECUESTRO DE LA BIBLIOTECARIA”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con distintos tipos de textos: narraciones, descripciones, trabalenguas.

2. TEMPORALIZACIÓN: 7 enero- 22 enero.

3. OBJETIVOS:

- Elegir oraciones correctamente según las pautas dadas.
- Identificar y distinguir personajes principales de secundarios.
- Reconocer los determinantes demostrativos.
- Escribir correctamente palabras con la letra j.
- Identificar vulgarismos.
- Realizar combinaciones de narraciones y descripciones.
- Memorizar trabalenguas y entender su significado.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Elección de oraciones correctas.
- Identificación de personajes.
- Los determinantes demostrativos.
- Ortografía de la letra j.
- Vulgarismos.
- Combinación de narración y descripción.
- Narración y descripción.
- Trabalenguas.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Indicadores/Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar textos y oraciones, así como para el reconocimiento de vulgarismos, determinantes demostrativos y uso correcto de las palabras con la letra –j.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza, en diferentes soportes, descripciones en general atendiendo a las pautas establecidas. ▪ Redacta descripciones y narraciones, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica vulgarismos en diferentes tipos de textos. 	<p>f CCL f CD f CAA f CSC</p>
<p>Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. ▪ Identifica los determinantes demostrativos y emplea 	<p>f CCL f CD f CAA f CSC f CSIEE</p>

	<p>correctamente la letra –j.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	
<p>Producir textos narrativos y descriptivos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa: las entrevistas. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<p>f CCL f CD f CAA f CSC CSIEE</p>
<p>Leer en voz alta y en silencio, diferentes textos.</p>	<p>Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, diferentes tipos de textos apropiados a su edad, y resume el contenido del mismo a partir de pautas establecidas.</p>	<p>f CCL f CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras. ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. ▪ Utiliza las normas ortográficas 	<p>f CCL f CAA</p>

	básicas en sus producciones escritas.	
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

UNIDAD DIDÁCTICA 7:

“POBRES FANTASMAS”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que aprendemos a contar y escribir cuentos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 25 enero – 5 febrero.

3. OBJETIVOS:

- Aprender vocabulario nuevo.
- Identificar ideas en diferentes contextos.
- Reconocer los determinantes posesivos.
- Utilizar correctamente las palabras escritas con h.
- Identificar extranjerismos.
- Contar y escribir un cuento.
- Leer de forma comprensiva y eficaz.

4. CONTENIDOS:

- Identificación del vocabulario.
- Identificación de ideas.
- Los determinantes posesivos.
- Ortografía de la letra h.
- Extranjerismos.
- El cuento.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar textos y oraciones, así como para el reconocimiento de extranjerismos, determinantes posesivos y uso correcto de las palabras con la letra – h .	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta diferentes tipos de cuentos, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica extranjerismos en diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CD f CAA f CSC
Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. ▪ Identifica los determinantes posesivos y emplea correctamente la letra –h. ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CD f CAA f CSC CSIEE
Producir textos narrativos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa: las entrevistas. 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CD f CAA f CSC

<p>presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	
<p>Leer en voz alta y en silencio, diferentes textos.</p>	<p>Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, diferentes tipos de textos apropiados a su edad, y resume el contenido del mismo a partir de pautas establecidas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo. ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. ▪ Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 8:

“BESTIARIO POÉTICO”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con textos poéticos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 11 febrero- 19 febrero.

3. OBJETIVOS:

- Identificar un texto poético.
- Entender la composición poética a través de los versos.
- Conocer vocabulario relacionado con la unidad.
- Identificar los pronombres personales.
- Utilizar correctamente las palabras escritas con b.
- Identificar neologismos.
- Recitar y escribir poesías.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto poético.
- Comprensión de versos.
- Identificación del vocabulario.
- Los pronombres personales.
- Ortografía de la letra b.
- Neologismos.
- Poesías.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar textos poéticos, así como para el reconocimiento de neologismos, pronombres personales y uso correcto de las palabras con la letra -b.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redacta textos poéticos a través de los versos, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpia. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica neologismos en diferentes tipos de textos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. ▪ Identifica los pronombres personales y emplea correctamente la letra -b. ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Producir textos poéticos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa: las poesías. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

<p>presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	
<p>Leer en voz alta y en silencio, textos poéticos empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.</p>	<p>Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, textos poéticos apropiados a su edad.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo. ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. ▪ Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.</p>	<p>Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 9:

“LA COMIDA ENLATADA”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con textos argumentativos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 22 febrero – 4 marzo.

3. OBJETIVOS :

- Identificar textos argumentativos.
- Extraer la información más importantes de la lectura.
- Conocer las conjugaciones verbales.
- Utilizar correctamente palabras con la letra v.
- Identificar tecnicismos.
- Identificar las ideas centrales y secundarias de los textos expositivos.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto argumentativo.
- Extracción de la información más importante de la lectura.
- Las conjugaciones verbales.
- Ortografía de la letra v.
- Tecnicismos.
- Texto expositivo: idea central e ideas secundarias.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar textos poéticos, así como para el reconocimiento de tecnicismos, pronombres personales y uso correcto de las palabras con la letra -v .	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaborar textos argumentativos, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpia. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica tecnicismos en diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes ▪ Emplea correctamente la letra -v. ▪ Identifica las ideas centrales y secundarias de los textos expositivos. ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Producir textos poéticos, aplicando las reglas ortográficas y	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA

<p>cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<p>comunicativa: las poesías.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<p><i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Leer en voz alta y en silencio, textos poéticos empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, textos poéticos apropiados a su edad. ▪ Extrae la información más importante de la lectura. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. ▪ Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos,</p>	<p>Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i></p>

preguntar y repreguntar.	datos, pregunta y repregunta.	
Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática, o vocabulario, así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.	Utiliza con corrección los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales del modo indicativo y subjuntivo de los verbos al producir textos orales y escritos.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

UNIDAD DIDÁCTICA 10:

“EL CIERVO Y EL LEÓN”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con textos expositivos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 7 marzo – 18 marzo.

3. OBJETIVOS:

- Identificar textos expositivos.
- Ordenar las ideas de la lectura.
- Elegir la idea principal de un texto.
- Conocer los tiempos verbales y utilizarlos correctamente.
- Utilizar sufijos para formar verbos.
- Hacer un informe.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto expositivo.
- Ordenación de las ideas de la lectura.
- Elección de la idea principal.
- Los tiempos verbales.
- Ortografía de la r y del dígrafo rr.
- Sufijos para formar verbos.
- Los informes.
- Eficacia lectora.

6. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar textos expositivos e informes, así como para el reconocimiento de los tiempos verbales, sufijos para formar verbos y uso correcto de las palabras con la letra -r y -rr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaborar textos expositivos, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Realiza informes a partir de una pauta dada. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica los tiempos verbales en diferentes tipos de textos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. ▪ Identifica la idea principal de una lectura. ▪ Emplea correctamente la letra -r y -rr. ▪ Identifica las ideas centrales y secundarias de los textos 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	<p>expositivos.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	
<p>Producir textos expositivos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Leer en voz alta y en silencio, textos poéticos empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, textos poéticos apropiados a su edad. ▪ Extrae la información más importante de la lectura. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo. ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas. 	
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.	<ul style="list-style-type: none"> Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática, o vocabulario, así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.	Utiliza con corrección los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales del modo indicativo y subjuntivo de los verbos al producir textos orales y escritos.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

UNIDAD DIDÁCTICA 11:

“LAS PRINCESAS BAILARINAS”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos el debate y distintos tipos de textos: narrativos y argumentativos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 29 marzo- 8 abril.

3. OBJETIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Realizar descripciones de personajes según pautas dadas.
- Extraer la idea principal de un texto.
- Conocer y utilizar el imperativo.
- Utilizar la ortografía correcta en las palabras que tengan d y z.
- Conocer y utilizar frases hechas.
- Conocer los puntos básicos para la realización de un debate.
- Realizar un debate.
- Identificar textos argumentativos.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto narrativo.
- Descripción de personajes.
- Extracción de la idea principal.
- El imperativo.
- Ortografía de la d y la z.
- Frases hechas.
- El debate.
- Textos argumentativos.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Indicadores/Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar textos narrativos y argumentativos, estableciendo las pautas necesarias para la realización de debates. ▪ Reconocer los tiempos verbales (imperativo) y uso correcto de las palabras con la letra -d y -z. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora textos narrativos y argumentativos, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Conoce y realiza debates a partir del conocimiento de los puntos básicos para su logro. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica los tiempos verbales en diferentes tipos de textos (imperativo). 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y	•Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones,	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA

<p>escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<p>construyendo oraciones coherentes</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica la idea principal de una lectura. ▪ Emplea correctamente la letra –d y –z. ▪ Identifica las ideas centrales y secundarias de los textos expositivos. ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	<p><i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Producir textos narrativos y argumentativos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Leer en voz alta y en silencio, textos poéticos empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, textos poéticos apropiados a su edad. ▪ Extrae la información más importante de la lectura. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>

<p>vocabulario a través de los textos.</p>	<p>estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. ▪ Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas. 	
<p>Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.</p>	<p>Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i></p>
<p>Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática , o vocabulario, así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.</p>	<p>Utiliza con corrección los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales del modo indicativo y subjuntivo de los verbos al producir textos orales y escritos.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDAD DIDÁCTICA 12:

“MÉXICO, UN LINDO PAÍS”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo para aprender a realizar una solicitud, al mismo tiempo que trabajamos con textos expositivos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 11 abril – 22 abril

3. OBJETIVOS:

- Identificar un texto expositivo.
- Extraer la información más importante de la lectura.
- Identificar adverbios, preposiciones y conjunciones.
- Utilizar correctamente las grafías ll e y.
- Utilizar sufijos para formar adverbios.
- Dar razones para argumentar algo.
- Conocer los pasos para realizar una solicitud.
- Hacer una solicitud.
- Identificar imágenes.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto expositivo.
- Extracción de la información más importante de la lectura.
- Los adverbios, las preposiciones y las conjunciones.
- Ortografía de la ll y la y.
- Sufijos para formar adverbios.
- Razonamos.
- La solicitud.
- Identificación de imágenes.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar solicitudes, dando razones para argumentar algo. ▪ Reconocer los adverbios (sufijos), preposiciones y conjunciones y usar correctamente las palabras con la letra -ll e -y. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce los pasos para redactar una solicitud, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica los adverbios (sufijos), preposiciones y conjunciones en diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
<p>Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. ▪ Identifica la idea principal de una lectura. ▪ Emplea correctamente la letra -ll e 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE

	<p>–y.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica las ideas centrales y secundarias de las solicitudes. ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	
<p>Producir textos narrativos y argumentativos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Leer en voz alta y en silencio, textos poéticos empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, textos poéticos apropiados a su edad. ▪ Extrae la información más importante de la lectura. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo. ▪ Selecciona la acepción correcta 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>

	<p>según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario.</p> <p>Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas.</p>	
<p>Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.</p>	<p>Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i></p>
<p>Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática, o vocabulario, así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.</p>	<p>Utiliza con corrección los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales del modo indicativo y subjuntivo de los verbos al producir textos orales y escritos.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDAD DIDÁCTICA 13:

“ ¿A QUÉ SABE LA LUNA?”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, trabajando con textos teatrales.

2. TEMPORALIZACIÓN: 25 abril- 6 mayo.

3. OBJETIVOS:

- Identificar un texto teatral.
- Reconocer las oraciones en una lectura.
- Identificar personajes principales y secundarios.
- Analizar las palabras morfológicamente.
- Utilizar palabras sinónimas.
- Conversar siguiendo unas pautas dadas.
- Escribir un diálogo teatral.
- Conocer y memorizar retahílas.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Texto teatral.
- Identificación de oraciones de la lectura.
- Identificación de personajes.
- El análisis morfológico.
- Los signos de interrogación y de exclamación.
- Palabras sinónimas.
- La conversación.
- El diálogo teatral.
- Retahílas.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de

los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa o en verso, con sentido estético y creatividad: fragmentos teatrales, retahílas. ▪ Aplicar los conocimientos básicos para escribir e interpretar diálogos y conversaciones, dando razones para argumentar algo. ▪ Analizar las palabras morfológicamente, emplear los signos de interrogación y admiración. ▪ Utilizar sinónimos en diferentes contextos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Crea, con ayuda, sencillos textos literarios (obras teatrales) a partir de pautas y modelos dados. ▪ Memoriza retahílas. ▪ Conoce los pasos para escribir diálogos y conversaciones, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica los sinónimos y analiza las palabras morfológicamente. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
<p>Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE

de la lengua.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica la idea principal de una lectura. ▪ Emplea correctamente la letra –ll e –y. ▪ Identifica las ideas centrales y secundarias de las solicitudes. ▪ Aplica las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 	
Producir textos narrativos y argumentativos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Leer en voz alta y en silencio, textos poéticos empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, textos poéticos apropiados a su edad ▪ Extrae la información más importante de la lectura. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA

	<p>adquiriendo vocabulario nuevo.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. <p>Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas.</p>	
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	<p>Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i></p>
Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 14:

“DULCINEA EN SU BORRICO”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que trabajamos con distintos tipos de textos: narrativos y teatrales.

2. TEMPORALIZACIÓN: 9 mayo – 20 mayo.

3. OBJETIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Identificar los personajes principales y secundarios.
- Elegir la idea principal de un texto.
- Identificar las palabras que forman parte de la oración.
- Utilizar los dos puntos y los puntos suspensivos en los textos escritos.
- Utilizar palabras antónimas.
- Dramatizar un texto teatral.
- Escribir una obra de teatro.
- Identificar imágenes.
- Leer de forma comprensiva y eficaz.

4. CONTENIDOS:

- Texto narrativo.
- Identificación de personajes.
- Elección de la idea principal.
- La oración.
- Los dos puntos y los puntos suspensivos.
- Palabras antónimas.
- Dramatización de un texto teatral.
- La obra de teatro.
- Identificación de imágenes.
- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa o en verso, con sentido estético y creatividad: fragmentos teatrales. ▪ Analizar las palabras morfológicamente, emplear los dos puntos y puntos suspensivos. ▪ Utilizar antónimos en diferentes contextos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Crea, con ayuda, sencillos textos literarios (obras teatrales) a partir de pautas y modelos dados. ▪ Conoce los pasos para escribir una obra de teatro, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica los antónimos y analiza las palabras morfológicamente. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y	▪Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones,	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA

<p>escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<p>construyendo oraciones coherentes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica los personajes principales y secundarios de una obra teatral. 	<p><i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Producir textos narrativos y argumentativos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos atendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Leer en voz alta y en silencio, obras teatrales empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, obras teatrales apropiados a su edad. ▪ Extrae la información más importante de la lectura. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo. ▪ Selecciona la acepción correcta según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>

	Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas.	
Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.	Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.	f CCL f CAA f
Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	f CCL f CD f CAA f CSC f CSIEE
Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática, o vocabulario, así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.	Utiliza con corrección los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales del modo indicativo y subjuntivo de los verbos al producir textos orales y escritos.	f CCL f CD f CAA f CSC f CSIEE

UNIDAD DIDÁCTICA 15:

“CÓMIC”

1. JUSTIFICACIÓN: repasearemos los contenidos ortográficos y gramaticales que vamos aprendiendo, adquiriendo un vocabulario nuevo, al mismo tiempo que conoceremos las características principales de los cómics.

2. TEMPORALIZACIÓN: 23 mayo – 3 junio.

3. OBJETIVOS:

- Identificar los signos propios de un cómic y su estructura.
- Diferenciar clases de oraciones.
- Emplear correctamente la ortografía de los números.
- Conocer y utilizar palabras polisémicas,
- Expresarse correctamente de forma oral.
- Conocer las características propias de un cómic.
- Hacer un cómic.
- Leer de forma eficaz y comprensiva.

4. CONTENIDOS:

- Identificación de los signos propios de un cómic y su estructura.
- Clases de oraciones.
- Ortografía de los números.
- Palabras polisémicas.
- Corrección y expresividad en el lenguaje oral.
- El cómic

- Eficacia lectora.

5. EVALUACIÓN: a través de la observación directa e indirecta así como de la elaboración de fichas de seguimiento, y trabajos que permitan ver el grado de consecución de los objetivos y competencias clave que nos proponemos. Además de la entrega periódica de tareas.

Criterios de evaluación. Estándares de aprendizaje. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Producir a partir de modelos dados cómics, con sentido estético y creatividad: fragmentos teatrales. ▪ Conocer y emplear palabras polisémicas. ▪ Identificar diferentes clases de oraciones, haciendo hincapié en la ortografía de los números. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica los signos propios de un cómic y su estructura. ▪ Crea un cómic, a partir de pautas y modelos dados. ▪ Conoce los pasos para escribir un cómic, organizando las ideas, utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. ▪ Utiliza borradores que muestran la generación y selección de ideas, la revisión ortográfica y la secuencia coherente del escrito. ▪ Identifica diferentes clases de oraciones y emplea correctamente 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE

	la ortografía de los números.	
Desenvolver estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conoce y reconoce las diferentes partes de las palabras y oraciones, construyendo oraciones coherentes. ▪ Identifica los personajes principales y secundarios de una obra teatral. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Producir textos narrativos y argumentativos, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, orden y presentación.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Escribe textos entendiendo a la forma del mensaje y a su intención comunicativa. ▪ Escribe textos, organizando las ideas utilizando elementos de cohesión básicos y respetando las normas gramaticales y ortográficas básicas. ▪ Presenta sus textos con caligrafía clara y limpieza. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Leer en voz alta y en silencio, obras teatrales empleando la dicción adecuada: articulación, ritmo y entonación.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lee en silencio y en voz alta, sin dificultad y con cierta expresividad, obras teatrales apropiadas a su edad ▪ Extrae la información más importante de la lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se inicia en el conocimiento de la estructura del diccionario y en su uso para buscar un significado de diferentes tipos de palabras, adquiriendo vocabulario nuevo. ▪ Selecciona la acepción correcta 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA

	<p>según el contexto de entre varias que le ofrece el diccionario.</p> <p>Utiliza las normas ortográficas básicas en sus producciones escritas.</p>	
<p>Utilizar de manera efectiva el lenguaje oral: escuchar con atención, recoger datos, preguntar y repreguntar.</p>	<p>Emplea de manera efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha, recogida de datos, pregunta y repregunta.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i></p>
<p>Reconoce las diferentes formas de comunicación e identifica la información verbal y no verbal en los discursos orales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integra recursos verbales y no verbales para comunicarse en las interacciones orales. ▪ Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo y entonación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática, o vocabulario, así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.</p>	<p>Utiliza con corrección los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales del modo indicativo y subjuntivo de los verbos al producir textos orales y escritos.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

4. Área de Matemáticas

Esta programación correspondente a “Área de Matemáticas” e dirixida aos alumnos/as do 4º curso de primaria, ten como finalidade contribuír a que o alumnado poida chegar a ser competente matemáticamente, en ciencia e tecnoloxía, desenvolvendo a habilidade para utilizar e relacionar os números, as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e razoamento matemático, tanto para producir e interpretar distintos tipos de información como para ampliar o coñecemento sobre aspectos cuantitativos e espaciais da realidade.

Así, ao longo das nosas actividades procuraremos que os nenos/as identifiquen situacións cotiás que esixan o emprego de elementos ou razoamentos matemáticos, científicos e tecnolóxicos, para que se desenvolvan con facilidade e éxito nas diferentes situacións da vida.

Os obxectivos constituén unha guía inmediata para a planificación da aprendizaxe e definen as intencións educativas con respecto aos alumnos/as, proporcionando criterios de valoración do proceso e dos resultados.

As matemáticas son un conxunto de saberes asociados aos números e ás formas, que permiten a análise de distintas situacións reais. Identifícanse coa dedución, a indución, a estimación, a aproximación, a probabilidade, a precisión, o rigor, a seguridade etc. e axúdannos a enfrontarnos a situacións abertas, sen solución única e pechada.

Son unha agrupación de ideas e formas que nos permiten analizar os fenómenos e as situacións que se presentan na realidade para obter informacións e conclusións que non estaban explícitas e actuar, preguntármonos, obter modelos e identificar relacións e estruturas, de modo que levan consigo, sobre todo, encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas e non só utilizar cantidades e formas xeométrica.

CONTIDOS:

Segundo o decreto do currículo, os contidos son o conxunto de coñecementos que se traballarán cos alumnos/as para conseguir as capacidades expresadas nos obxectivos e nas competencias clave.

Estes contidos non deben ser entendidos como unidades independentes, nen como unha proposta de organización didáctica, xa que cada docente debe adoptar fórmulas de tratamento integrador e globalizado que lle permitan ao alumnado adquirir os coñecementos que se pretenden alcanzar.

Bloque 1: Procesos, métodos e actitudes en matemáticas.

O bloque 1, é a columna vertebral do resto dos bloques e debe formar parte do quefacer diario na aula para traballar o resto dos contidos e conseguir que todo o alumnado, ao rematar a educación primaria, sexa quen de describir e analizar situacións de cambio, encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións. Débese traballar no afondamento nos problemas resoltos, formulando pequenas variacións nos datos, outras preguntas etc., expresando verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema, utilizando procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.

- Bloque 2: Números,
- Bloque 3: Medida,
- Bloque 4: Xeometría
- Bloque 5: Estatística e probabilidade;

Esta agrupación implica unha organización aberta que permitirá distribuír de diferentes maneiras os contidos adoptando a metodoloxía máis axeitada ás características destes e do grupo de alumnos e alumnas.

METODOLOXÍA:

Na educación primaria é fundamental o rol do persoal docente, por iso debemos ser capaces de deseñar tarefas ou situacións de aprendizaxe que posibiliten a aplicación dos coñecementos en situacións contextualizadas.

Polo tanto orientaremos a construción individual e colectiva de coñecementos matemáticos que ensinemos aos nenos e nenas a desenvolver as súas aprendizaxes e que os e as animen a ter as súas propias opinións confrontándoas criticamente con outras fontes de información para melloralas.

Buscaremos alcanzar unha eficaz alfabetización numérica, entendida como a capacidade para enfrontarse con éxito a situacións nas que interveñan os números e as súas relacións.

Para lograr este obxectivo non basta con dominar os algoritmos de cálculo escrito, é necesario actuar con seguridade ante os números e as cantidades, utilízalos sempre que sexa necesario e identificar as relacións básicas que se dan entre eles.

O traballo nesta área na educación primaria estará asentado na experiencia, as matemáticas apréndense utilizándoas en contextos funcionais relacionados con situacións da vida cotiá, para ir adquirindo progresivamente coñecementos máis complexos a partir das experiencias e dos coñecementos previos.

A aprendizaxe baseada en competencias abordarase de forma conxunta entre todas as áreas, tendo en conta o traballo colaborativo entre elas.

Os procesos de resolución de problemas constitúen un dos eixes principais da actividade matemática e deben ser fonte e soporte principal da aprendizaxe ao longo da etapa, posto que constitúen a pedra angular da Educación matemática. Na resolución dun problema requírense e utilízanse moitas das capacidades básicas ata a comunicación dos resultados: *ler, reflexionar, planificar o proceso de resolución, establecer estratexias e procedementos e revisalos, modificar o plan se é necesario, comprobar a solución se se encontrou.*

Tendo en conta todo o antedito levaremos a cabo unha serie de orientacións metodolóxicas para a área que favorecerán un enfoque competencial, así como a consecución, consolidación e integración dos diferentes estándares por parte do

alumnado: Potenciaremos un enfoque globalizador e interdisciplinario que teña en conta a transversalidade da aprendizaxe fundamentada en competencias.

A selección dos contidos e as metodoloxías activas e contextualizadas a asegurarán o desenvolvemento das competencias clave ao longo de toda a etapa.

Os métodos utilizados partirán do rol da mestra como persoa orientadora, promotora e facilitadora do desenvolvemento competencial no alumnado; ademais, enfocaremos á realización de tarefas ou situacións-problema nas que o alumnado debe resolver facendo uso axeitado dos distintos tipos de coñecementos matemáticos, destrezas, actitudes e valores. Así mesmo, mediante prácticas de traballo individual e cooperativo, teremos en conta a atención á diversidade e o respecto polos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe.

As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarannos a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado. Resulta fundamental a motivación por aprender nos alumnos e nas alumnas, polo que xeraremos neles e nelas a curiosidade e a necesidade de adquirir e aplicar coñecementos, destrezas, actitudes e valores.

Como docentes, involucraremosnos na elaboración e no deseño de diferentes tipos de materiais, adaptados aos distintos niveis e aos diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas, co obxecto de atender a diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes, facendo especial fincapé na integración das tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de ensino aprendizaxe que permiten o acceso a recursos virtual.

**Así mesmo, é preciso ter en conta aqueles contidos que quedaron pendentes pola emerxencia sanitaria declarada no curso 2019/2020, que aparecen recollidos no punto 8 deste anexo.

UNIDADES DIDÁCTICAS:

- Unidad 1: O sistema de numeración.
  - Unidad 2: Suma e resta.
  - Unidad 3: Multiplicación.
- Unidad 4: Práctica da multiplicación.
  - Unidad 5: División.
  - Unidad 6: Práctica da división.
    - Unidad 7: Fraccións.
  - Unidad 8: Números decimais.
- Unidad 9: Lonxitude e superficie.
- Unidad 10: Masa, capacidade e tempo.
  - Unidad 11: Rectas e ángulos.
  - Unidad 12: Figuras planas.
- Unidad 13: Movementos e áreas.
- Unidad 14: Corpos xeométricos.
- Unidad 15: Estatísticas e probabilidade.

UNIDAD DIDÁCTICA 1:

“O SISTEMA DE NUMERACIÓN”

1. XUSTIFICACIÓN: pretendemos que os alumnos/as recoñezan as diferentes ordes de unidades e as súas equivalencias, sobre todo ao traballar con números que teñan ceros intermedios, facendo fincapé na práctica con este tipo de números.

Así mesmo tamén teremos en conta a comparación de números, sobre todo a partir de seis cifras, reforzando nos alumnos/as os pasos a seguir ao comparar. E finalmente aplicaremos as regras para ler e escribir números romanos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 21 setembro – 17 outubro.

3. OBJETIVOS:

- Coñecer as nove primeiras ordes de unidades e as equivalencias entre elas.
- Ler, escribir e descompor números de ata nove cifras.
- Recoñecer o valor posicional de cada cifra en números de ata nove cifras.
- Comparar e ordenar números de ata nove cifras.
- Coñecer as regras da numeración romana.
- Ler e escribir números no sistema de numeración romano.
- Coñecer e aplicar os pasos precisos para resolver un problema.

4. CONTIDOS:

- Lectura, escritura e descomposición de números de ata nove cifras. Identificación do valor posicional das cifras dun número de ata nove cifras.
- Comparación e ordenación de números de ata nove cifras.
- Lectura e escritura de números romanos.
- Aplicación dos pasos que hai que seguir para resolver un problema.
- Valoración da utilidade dos números en situacións reais e cotiás.
- Interese pola presentación clara dos seus cálculos e problemas.
- Interese pola resolución de problemas utilizando operacións axeitadas.
- Valoración do traballo e o esforzo persoal e dos compañeiros.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe . Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados: números romanos e naturais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. ▪ Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números naturais utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA
Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor.	Descompón, compón e redondea números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	<i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA
Identificar e resolver problemas da vida cotiá, axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados para a resolución de problemas	Practica o método científico sendo ordenado, organizado e sistemático.	<i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CCL

UNIDADE DIDÁCTICA 2:

“SUMA E RESTA”

1. XUSTIFICACIÓN: faremos fincapé nas operacións con números con ceros intermedios/ou ao final, facendo fincapé na correcta colocación dos factores e das cifras dos produtos parciais antes de realizar as operacións oportunas. Ao mesmo tempo que traballaremos coa estimación, efectuando as aproximacións pertinentes dos factores.

2. TEMPORALIZACIÓN: 20 outubro – 31 outubro.

3. OBXECTIVOS:

- Realizar operacións combinadas, con ou sen paréntese, que inclúan sumas, restas.
- Estimar sumas, restas e aplicar estas estimacións en problemas.
- Resolver problemas utilizando sumas e restas.
- Buscar datos nun texto en un gráfico para obter información e resolver problemas.
- Coñecer e aplicar os pasos precisos para resolver un problema.

4. CONTIDOS:

- Estimacións de sumas, restas e multiplicacións, aplicadas a situacións cotiás.
- Resolución de problemas coas operacións traballadas.
- Busca de información nun texto e nun gráfico para resolver problemas.
- Valoración da utilidade da suma, da resta e para resolver problemas reais.
- Interese na utilización de estimacións nos cálculos, e recoñecemento das súas vantaxes.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias Clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Operar cos números tendo en	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das 	<i>f</i> CMCT
conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	<p>operacións e as relacións entre elas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza sumas e restas na resolución de problemas contextualizados. ▪ Realiza operacións con números na resolución de problemas contextualizados. 	<i>f</i> CAA <i>f</i> CCL <i>f</i> CSIEE <i>f</i> CMCT
Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.	Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas.	<i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE

UNIDADE DIDÁCTICA 3:

“MULTIPLICACIÓN”

1. XUSTIFICACIÓN: faremos fincapé nas operacións con números con ceros intermedios e/ou ao final, facendo fincapé na correcta colocación dos factores e das cifras dos produtos parciais antes de realizar as operacións oportunas. Ao mesmo tempo que traballaremos coa estimación, efectuando as aproximacións pertinentes dos factores.

2. TEMPORALIZACIÓN: 20 outubro – 31 outubro.

3. OBXECTIVOS:

- Multiplicar por números de dúas ou máis cifras (incluíndo factores con ceros intermedios ou ao final)
- Aplicar a propiedade distributiva da multiplicación respecto da suma e da resta.
- Realizar operacións combinadas, con ou sen paréntese, que inclúan sumas, restas, e/ou multiplicacións.
- Estimar sumas, restas, e/ou multiplicacións, e aplicar estas estimacións en problemas.
- Resolver problemas utilizando sumas, restas, e/ou multiplicacións.
- Buscar datos nun texto en un gráfico para obter información e resolver problemas.
- Coñecer e aplicar os pasos precisos para resolver un problema.

4. CONTIDOS:

- Multiplicación por números de dúas ou máis cifras.
- Aplicación da propiedade distributiva da multiplicación respecto da suma e da resta.
- Estimacións de sumas, restas e multiplicacións, aplicadas a situacións cotiás.
- Resolución de problemas coas operacións traballadas.
- Busca de información nun texto e nun gráfico para resolver problemas.
- Valoración da utilidade da suma, da resta e da multiplicación para resolver problemas reais.
- Interese na utilización de estimacións nos cálculos, e recoñecemento das súas vantaxes.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias Clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema, pregunta realizada). ▪ Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas:revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc. 	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA f CSIEE
Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza sumas, restas e multiplicacións na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA CSIEE

UNIDADE DIDÁCTICA 4:

“PRÁCTICA DA MULTIPLICACIÓN”

1. XUSTIFICACIÓN: faremos fincapé nas operacións con números con ceros intermedios e/ou ao final, facendo fincapé na correcta colocación dos factores e das cifras dos produtos parciais antes de realizar as operacións oportunas. Ao mesmo tempo que traballaremos coa estimación, efectuando as aproximacións pertinentes dos factores.

2. TEMPORALIZACIÓN: 20 outubro – 31 outubro.

3. OBXECTIVOS:

- Multiplicar por números de dúas ou máis cifras (incluíndo factores con ceros intermedios ou ao final).
- Aplicar a propiedade distributiva da multiplicación respecto da suma e da resta.
- Realizar operacións combinadas, con ou sen paréntese, que inclúan sumas, restas, e/ou multiplicacións.
- Estimar sumas, restas, e/ou multiplicacións, e aplicar estas estimacións en problemas.
- Resolver problemas utilizando sumas, restas, e/ou multiplicacións.
- Buscar datos nun texto en un gráfico para obter información e resolver problemas.
- Coñecer e aplicar os pasos precisos para resolver un problema.

4. CONTIDOS:

- Multiplicación por números de dúas ou máis cifras.
- Aplicación da propiedade distributiva da multiplicación respecto da suma e da resta.
- Estimacións de sumas, restas e multiplicacións, aplicadas a situacións cotiás.
- Resolución de problemas coas operacións traballadas..
- Busca de información nun texto e nun gráfico para resolver problemas.
- Valoración da utilidade da suma, da resta e da multiplicación para resolver problemas reais.
- Interese na utilización de estimacións nos cálculos, e recoñecemento das súas vantaxes.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias Clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema, pregunta realizada). ▪ Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas:revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc. 	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE</p>
Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza sumas, restas e multiplicacións na resolución de problemas contextualizados. 	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 5:

“DIVISIÓN”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo divisións cuxo divisor sexa un número de unha, dúas ou tres cifras, realizando un traballo pautado asentando ben cada procedemento antes de pasar ao seguinte. Así como faremos fincapé na resolución de problemas insistindo na importancia de seguir as fases de resolución coñecidas e de pensar, á hora de realizar a formulación, que cuestións intermedias deben responderse para contestar as preguntas que nos presentan os problemas.

2. TEMPORALIZACIÓN: 3 novembro – 14 novembro.

3. OBXECTIVOS:

- Coñecer os termos da división.
- Aplicar a proba da división.
- Diferenciar entre división exacta e enteira.
- Realizar divisións cuxo divisor é un número de unha, dúas ou de tres cifras.
- Recoñecer cambios nos termos dunha división e aplicar eses cambios no cálculo dalgunhas divisións.
- Resolver problemas con dúas ou máis operacións.
- Buscar datos nunha táboa e/ou un gráfico e utilízalos para resolver problemas.

4. CONTIDOS:

- Aplicación da proba da división.
- Diferenciación entre divisións exactas e enteiras.
- Cálculo de divisións co divisor de ata tres cifras.
- Recoñecemento de cambios nos termos dunha división e aplicación no cálculo de certas divisións.
- Resolución de problemas de dúas ou máis operacións.
- Busca de datos nunha táboa e/ou gráfico para resolver problemas.
- Valoración da división para resolver situacións cotiás.
- Interese pola presentación das operacións claras e ordenada

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema, pregunta realizada). ▪ Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc. 	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE</p>
Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora, usando o máis adecuado	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza sumas, restas e multiplicacións e divisións na resolución de problemas contextualizados. 	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 6:

“PRÁCTICA DA DIVISIÓN”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo divisións cuxo divisor sexa un número de unha, dúas ou tres cifras, realizando un traballo pautado asentando ben cada procedemento antes de pasar ao seguinte. Así como faremos fincapé na resolución de problemas insistindo na importancia de seguir as fases de resolución coñecidas e de pensar, á hora de realizar a formulación, que cuestións intermedias deben responderse para contestar as preguntas que nos presentan os problemas.

2. TEMPORALIZACIÓN: 3 novembro – 14 novembro.

3. OBXECTIVOS:

- Coñecer os termos da división.
- Aplicar a proba da división.
- Diferenciar entre división exacta e enteira.
- Realizar divisións cuxo divisor é un número de unha, dúas ou de tres cifras.
- Recoñecer cambios nos termos dunha división e aplicar eses cambios no cálculo dalgunhas divisións.
- Resolver problemas con dúas ou máis operacións.
- Buscar datos nunha táboa e/ou un gráfico e utilízalos para resolver problemas.

4. CONTIDOS:

- Aplicación da proba da división.
- Diferenciación entre divisións exactas e enteiras.
- Cálculo de divisións co divisor de ata tres cifras.
- Recoñecemento de cambios nos termos dunha división e aplicación no cálculo de certas divisións.
- Resolución de problemas de dúas ou máis operacións.
- Busca de datos nunha táboa e/ou gráfico para resolver problemas.
- Valoración da división para resolver situacións cotiás.
- Interese pola presentación das operacións claras e ordenadas.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema, pregunta realizada). ▪ Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE
Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza sumas, restas e multiplicacións e divisións na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE

UNIDADE DIDÁCTICA 7:

“FRACCIÓNES”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o paso de fracción decimal a número . Así como, traballaremos co concepto de porcentaxe e o seu cálculo.

2. TEMPORALIZACIÓN: 26 xaneiro –6 febreiro.

3. OBXECTIVOS:

- Recoñecer as fraccións .
- Ler e escribir fraccións.
- Comparar fraccións.
- Sumar e restar fraccións co mesmo denominador.
- Calcular a fracción dun número.
- Representar graficamente unha fracción.
- Identificar as fraccións equivalentes.
- Expresar fraccións decimais en forma de número decimal e viceversa.
- Coñecer e aplicar o concepto de de porcentaxe.
- Expresar porcentaxes en forma de fracción decimal e de número decimal.
- Calcular porcentaxes dun número.
- Aplicar as porcentaxes na resolución de problemas.
- Resolver problemas representando graficamente os datos.

4. CONTIDOS:

- Recoñecemento das fraccións e fraccións decimais.
- Suma e resta de fraccións co mesmo denominador.
- As fraccións equivalentes.
- Representación gráfica de fraccións.
- Escritura de fraccións decimais en forma de número decimal e viceversa.
- Aplicación do concepto de porcentaxe.
- Expresión dunha porcentaxe como fracción decimal e como número decimal.
- Cálculo de porcentaxes.

- Resolución de problemas de porcentaxes.
- Representación gráfica dos datos de problemas para resolvelos.
- Interese pola aprendizaxe do cálculo das porcentaxes e valoración da súa utilidade na vida real.
- Aprecio das súas propias posibilidades á hora de resolver problemas matemáticos.
- Coidado na presentación clara e ordenada dos seus traballos.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados: fraccións e decimais ata as centésimas.	<ul style="list-style-type: none"> • Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA f CSIEE
Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor.	Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA f CSIEE

<p>Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador na resolución de problemas contextualizados. ▪ Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados 	
--	---	--

UNIDADE DIDÁCTICA 8:

“NÚMEROS DECIMAIIS”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo diferentes operacións cos números decimais, facendo fincapé na colocación dos seus termos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 9 febreiro – 27 febreiro.

3. OBXECTIVOS:

- Coñecer o valor posicional das cifras nos números decimais.
- Identificar as décimas e centésimas e as súas equivalencias coa unidade.
- Ler e escribir números decimais.
- Comparar números decimais.
- Redondear números decimais á unidade.
- Realizar operacións con números decimais.
- Diferenciar a parte decimal da parte enteira.
- Descompoñer números decimais.

4. CONTIDOS:

- Números decimais: parte enteira e decimal.
- Cálculo de sumas e restas de números decimais.
- Multiplicación dun número decimal por outro natural.
- Multiplicación de números decimais pola unidade seguida de ceros.
- Resolución de problemas en que aparezan números decimais.
- Resolución de problemas obtendo a regra que segue unha serie de datos.
- Valoración da utilidade das operacións con números decimais en situacións diarias.
- Interese pola presentación clara e ordenada dos traballos.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tare

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados: fraccións e decimais ata as centésimas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA CSIEE</p>
Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor.	Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE</p>
Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador na resolución de problemas contextualizados. ▪ Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados. 	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 9:

“LONXITUDE E SUPERFICIE”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo os pasos correspondentes para pasar dunha medida a outra, tendo en conta a resolución de problemas con datos de distintas unidades.

2. TEMPORALIZACIÓN: 7 abril – 17 abril.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar o metro como a unidade principal de lonxitude.
- Recoñecer os múltiplos e submúltiplos do metro e as súas abreviaturas.
- Coñecer e aplicar as relacións entre o metro, os seus múltiplos e submúltiplos.
- Pasar dunha unidade de lonxitude a outra.
- Expresar, nunha determinada unidade, lonxitudes expresadas en varias unidades.
- Estimar a lonxitude de distancias e obxectos cotiáns.
- Resolver problemas reais nos que interveñen unidades de lonxitude.
- Representar graficamente un problema para entendelo mellor e resolvelo.

4. CONTIDOS:

- Recoñecemento do metro, os seus múltiplos e submúltiplos.
- Aplicación das relacións entre as distintas unidades de lonxitude.
- Estimación de lonxitudes de distancias e obxectos cotiáns.
- Resolución de problemas nos que interveñen unidades de lonxitude.
- Resolución de problemas representándoos graficamente.
- Valoración da importancia das medidas de lonxitude na vida cotiá.
- Coidado na precisión ao realizar as medicións.
- Valoración do uso práctico da estimación.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias Clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as centésimas)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE
Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor.	Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA
Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estima lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. ▪ Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE

<p>Operar con diferentes medidas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. ▪ Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. ▪ Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	<p>f CMCT f CAA CCL CSIEE</p>
---------------------------------------	---	---

UNIDADE DIDÁCTICA 10:

“MASA, CAPACIDADE E TEMPO”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo os pasos correspondentes para pasar dunha medida a outra, tendo en conta a resolución de problemas con datos de distintas unidades.

2. TEMPORALIZACIÓN: 20 abril – 30 abril.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar os múltiplos e submúltiplos do gramo e o litro.
- Identificar o litro e o kilogramo como unidades principais de capacidade e masa, respectivamente.
- Recoñecer os múltiplos e submúltiplos do litro e do gramo, así como os múltiplos do quilogramo (tonelada e quintal)
- Coñecer e aplicar as relacións entre as unidades de capacidade e entre as unidades de masa.
- Expresar nunha única unidade capacidades ou dadas en varias unidades.
- Usar números decimais para expresar masas e capacidades.
- Estimar capacidades e masas de recipientes ou obxectos.
- Aplicar as unidades de capacidade e masa e as súas relacións na resolución de problemas.
- Coñecer as unidades de tempo e as súas equivalencias.
- Utilizar reloxos analóxicos e dixitais.
- Resolver problemas realizando unha táboa para recoller de forma organizada as distintas solucións deste.

4. CONTIDOS:

- Recoñecemento das unidades de capacidade e masa.
- Aplicación das relacións entre as unidades de capacidade e entre as unidades de masa.
- Expresión nunha única unidade de capacidades ou masas dadas en varias unidades.
- Estimación da capacidade e masa de recipientes e obxectos

- Os reloxos analóxicos e dixitais.
- Resolución de problemas onde interveñan medidas de capacidade e masa.
- Realización dunha táboa para organizar e recoller as solucións dun problema.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as centésimas).	▪ Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	f CMCT f CAA f CSIEE
Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor.	Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	f CMCT f CAA f CSIEE
Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	▪ Estima lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso	f CMCT f CAA f CSIEE f CCL

	<p>seguido e a estratexia utilizada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	
Operar con diferentes medidas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. ▪Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. ▪Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	<p><i>f</i> CMCT <i>f</i> CAA <i>f</i> CSIEE <i>f</i> CCL</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 11:

“RECTAS E ÁNGULOS”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo a identificación de figuras xeométricas, para que os nosos alumnos/as se familiaricen cos diferentes tipos de ángulos e das súas características.

2. TEMPORALIZACIÓN: 2 marzo – 13 marzo.

3. OBXECTIVOS:

- Medir ángulos co transportador.
- Trazar ángulos dunha medida dada.
- Definir e identificar tipos de ángulos: agudos, rectos, obtusos, planos e completos.
- Identificar e trazar ángulos consecutivos e adxacentes.
- Asociar os xiros de 90° , 180° , 270° e 360° cos ángulos que determinan.
- Obter a posición dunha figura despois de realizar un xiro múltiplo de 90° (90° , 180° , 270° ou 360°)
- Definir a mediatriz dun segmento e a bisectriz dun ángulo, e trazalas coa axuda da regra e o compás.
- Resolver problemas realizando un debuxo xeométrico.

4. CONTIDOS:

- Medida e trazado de ángulos.
- Recoñecemento de ángulos agudos, rectos, obtusos, planos e completos.
- Recoñecemento e trazado de ángulos consecutivos e adxacentes.
- Asociación de xiros de 90° , 180° , 270° e 360° cos ángulos que determinan.
- Representación gráfica dunha figura tras aplicarlle xiros de múltiplos de 90° .
- Definición e trazado da mediatriz dun segmento e da bisectriz dun ángulo.
- Resolución de problemas realizando un debuxo xeométrico.
- Coidado no manexo dos instrumentos de debuxo e na medición de ángulos.
- Interese pola presentación clara e limpa do trazado de ángulos e outros elementos xeométricos.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos e debuxos con medidas angulares.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura. ▪ Mide ángulos usando instrumentos convencionais. ▪ Realiza a mediatriz dun segmento. ▪ Realiza a bisectriz dun ángulo. 	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA f CSIEE
Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando... e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA
Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza sumas e restas de fraccións como denominador na resolución de problemas contextualizados. ▪ Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA f CSIEE

UNIDADE DIDÁCTICA 12:

“FIGURAS PLANAS”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo a familiarización cos distintos polígonos atendendo aos seus diferentes criterios de clasificación.

2. TEMPORALIZACIÓN: 16 marzo – 27 marzo.

3. OBXECTIVOS:

- Clasificar polígonos segundo o seu número de lados.
- Diferenciar e trazar as diagonais dun polígono.
- Clasificar os polígonos en regulares e irregulares.
- Recoñecer a circunferencia, o círculo e os seus elementos.
- Clasificar os triángulos segundo os seus lados e os seus ángulos.
- Clasificar cuadriláteros e paralelogramos.
- Recoñecer simetrías e translacións.
- Obter a figura simétrica e trasladada dunha figura dada.
- Recoñecer e obter figuras semellantes.
- Resolver problemas imaxinando o problema resolto.

4. CONTIDOS:

- Clasificación de polígonos segundo os seus lados.
- Clasificación de polígonos en regulares e irregulares.
- Recoñecemento da circunferencia, do círculo e dos seus elementos.
- Clasificación de triángulos.
- Clasificación de cuadriláteros e paralelogramos.
- Recoñecemento de simetrías, translacións e semellanzas.
- Obtención de figuras simétricas, trasladadas e semellantes a unha figura dada.
- Resolución de problemas imaxinando o problema resolto.
- Coidado na realización de construcións xeométricas.
- Interese pola presentación clara e ordenada dos traballos.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas

Critérios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias Clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións. ▪ Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. ▪ Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas. 	<ul style="list-style-type: none"> f CMCT f CAA f CSIEE
Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clasifica cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. ▪ Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio e diámetro. 	
Coñecer as características e aplicalas para clasificar: poliedros, prismas, pirámides, corpos redondos, cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e nomea polígonos atendendo o número de lados. ▪ Recoñece e identifica poliedros, prismas, pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas. ▪ Recoñece e identifica corpos redondos : cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos 	

UNIDADE DIDÁCTICA 13:

“MOVEMENTOS E ÁREAS”

1. XUSTIFICACIÓN: pretendemos que os nosos alumnos/as identifiquen o eixe de simetría, así como os xiros das figuras, así como o recoñecemento do significado de m^2 , dm^2 e cm^2 .

2. TEMPORALIZACIÓN: 4 maio – 15 maio.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar o eixe de simetría das figuras dadas.
- Identificar os xiros das figuras.
- Medir a área dunha figura plana utilizando como unidade de medida un cadrado.
- Debuxar nun papel cuadrulado figuras dunha área determinada, dada en cadrados.
- Identificar as unidades de superficie (m^2 , dm^2 e cm^2) e as súas abreviaturas.
- Coñecer as equivalencias entre as unidades de superficie, e pasar dunhas a outras.
- Calcular a área de rectángulos e cadrados.
- Obter a área de figuras planas descompondoas en figuras de área coñecida (rectángulos e cadrados)
- Resolver problemas reducíndoos a outros coñecidos.

4. CONTIDOS:

- O eixe de simetría.
- Os xiros das figuras.
- Cálculo de áreas utilizando un cadrado unidade.
- Aplicación das equivalencias entre unidades de superficie.
- Cálculo da área de rectángulos e cadrados.
- Obtención da área de figuras planas por descomposición.
- Valoración da utilidade da medida de áreas na vida cotiá.
- Interese polo trazado coidadoso e limpo das figuras planas e a precisión na medida e o cálculo.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as centésimas).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. ▪ Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	
<p>Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estima lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. ▪ Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	

<p>Operar con diferentes medidas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. ▪ Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. ▪ Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	
<p>Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.</p> <p>Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapezio e rombo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións. ▪ Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. ▪ Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas. 	
<p>Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clasifica cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. ▪ Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio e diámetro. 	

<p>Coñecer as características e aplicalas para clasificar: poliedros, prismas, pirámides, corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪Identifica e nomea polígonos atendendo o número de lados. ▪ Recoñece e identifica poliedros, prismas, pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas. ▪Recoñece e identifica corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos. 	
<p>Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.</p>	<p>Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.</p>	
<p>Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.</p>	<p>Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas.</p>	

UNIDADE DIDÁCTICA 14:

“CORPOS XEOMÉTRICOS”

1. XUSTIFICACIÓN: pretendemos que os nenos/as identifiquen os principais corpos xeométricos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 18 maio – 29 maio.

3. OBXECTIVOS:

- Identificación de corpos xeométricos: cubo, prisma, pirámide, eferea, cilindro e cono.
- Identificar os elementos e desenvolvemento dos corpos xeométricos.
- Recoñecer e identificar prismas segundo a forma das súas bases e caras.
- Investigar a relación entre o número de caras laterais dos prismas e a forma da base.
- Construción de prismas rectos a partir do seu desenvolvemento.
- Recoñecer as superficies planas dunha pirámide e a forma das súas caras.
- Clasificar as pirámides segundo a forma da base.
- Identificar superficies curvas e planas dos corpos redondos.
- Diferenciar entre cono e cilindro.
- Recoñecer os elementos dunha efere: radio, diámetro e centro.

4. CONTIDOS:

- Prismas: elementos, clases y desarrollo plano.
- Pirámides: elementos, clases y desarrollo plano.
- Cuerpos redondos: cilindro, cono y esfera.
- Concepto de volumen.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as centésimas).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. ▪ Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	
Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria. Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións. ▪ Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. ▪ Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas. 	
Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clasifica cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. ▪ Identifica e diferencia os elementos 	

	básicos da circunferencia e círculo: centro, raio e diámetro.	
Coñecer as características e aplicarlas para clasificar: poliedros, prismas, pirámides, corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e nomea polígonos atendendo o número de lados. ▪ Recoñece e identifica poliedros, prismas, pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas. ▪ Recoñece e identifica corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos. 	

UNIDADE DIDÁCTICA 15:

“ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo diferentes tarefas para que os nosos alumnos/as aprendan a analizar os resultados estatísticos a partir dunha táboa de datos de dobre entrada, valoren a importancia das enquisas nos estudos estatísticos e saiban interpretar un gráfico de barras.

2. TEMPORALIZACIÓN: 1 xuño ao 19 xuño.

3. OBXECTIVOS:

- Valorar a importancia das enquisas nos estudos estatísticos.
- Analizar resultados estatísticos a partir dunha táboa de datos de dobre entrada.
- Interpretar un gráfico de barras.
- Diferenciar entre variables cualitativas e cuantitativas.
- Realizar unha enquisa e analizar os seus resultados.
- Elaborar un gráfico de barras a partir dunha táboa de frecuencias.
- Interpretar e construír gráficos de liñas.
- Analizar a información contida en gráficos circulares.

4. CONTIDOS:

- Valoración da importancia das enquisas nos estudos estadísticos.
- Análisis de resultados estatísticos a partir dunha táboa de datos de dobre entrada.
- Interpretación dun gráfico de barras.
- Diferenciación entre variables cualitativas e cuantitativas.
- Realización dunha enquisa e análise de resultados.
- Aprender a organizar a información nunha táboa de frecuencias.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as centésimas).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	
<p>Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. ▪ Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados. 	
<p>Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.</p>	<p>Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.</p>	

<p>Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.</p>	<p>Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas.</p>	
---	---	--

5. ÁREA DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

Esta programación correspondente a “**Área de Lingua e Literatura Galega**”, ten como finalidade contribuír a que o alumnado poida chegar a ser competente lingüísticamente, para que se desenvolva con facilidade e éxito nas diferentes situacións da vida.

A lingua é un instrumento empregado constante na vida diaria, tanto para entender como para producir mensaxes, nos intercambios comunicativos orais e escritos. Interactúase coa familia, coas amizades e con outras persoas (ámbito profesional) nas conversas diarias ou a través de cartas, correos electrónicos, mensaxes curtas, blogs... Polo tanto, ter unha alta competencia lingüística e comunicativa permite que as persoas desenvolvan unha vida normal, que poidan interactuar con aquelas outras que pertencen ao seu contorno e que están próximas e tamén coas que están moi lonxe.

Os obxectivos constitúen unha guía inmediata para a planificación da aprendizaxe e definen as intencións educativas con respecto aos alumnos/as, proporcionando criterios de valoración do proceso e dos resultados. Ademais, a lingua está presente en calquera proceso de ensino-aprendizaxe. O alumnado emprega a lingua en calquera das súas clases no propio centro educativo, tanto para entender as instrucións e explicacións do profesorado e poder ser participe con el no proceso de descubrimento, como para poder xustificar e exemplificar a interiorización dos contidos.

Non obstante, máis alá do ámbito escolar e familiar, na sociedade actual a competencia comunicativa e lingüística é fundamental para poder vivir satisfactoriamente. Se desde sempre o dominio lingüístico foi elemental para poder desenvolverse na maioría dos aspectos da vida, agora, na sociedade da información é, se cabe, moito maior esta necesidade. Na era de internet e da abundancia de medios de comunicación, os cidadáns e cidadás deben estar preparados para entender e elaborar calquera tipo de mensaxe:

interactuar correctamente coa persoa que os atende en calquera negocio ou entidade pública, escoitar e procesar as noticias da televisión, ler un xornal, escribir un correo electrónico ou participar nun blog.

Non se pode esquecer o valor que a literatura supón dentro do ensino desta área. A literatura é un produto de expresión artística que permite transmitir as necesidades e os pensamentos dunha persoa ou persoas nun determinado momento histórico. É, pois, unha disciplina moi relacionada coas Ciencias Sociais, a Música, a Arte... Pero, ademais, a literatura é un produto creado con palabras, coa lingua, coa fermosura e beleza dos elementos da linguaxe e, por iso, é enorme a vinculación entre ambas as disciplinas e xustifica que se dean a man no desenvolvemento desta área.

Unido a calquera lingua minorizada hai que ter en conta intereses próximos á sociolingüística, como a valoración dese sistema de expresión e a súa literatura, os textos elaborados nese código como representantes dunha cultura, na que creceron os nosos antepasados e moitos de nós e que cómpre coidare cultivar.

Xa que logo, aprender lingua é tamén apropiarse dos significados culturais que esta transmite e dos modos en que as persoas do contorno entenden e interpretan a realidade.

CONTIDOS:

Segundo o decreto do currículo, os contidos son o conxunto de coñecementos que se traballarán cos alumnos/as para conseguir as capacidades expresadas nos obxectivos e nas competencias clave.

O bloque 1, Comunicación Oral: falar e escoitar, recolle diversos aspectos da lingua oral. O uso oral é obxecto de observación e de análise para recoñecer as normas que rexen o intercambio comunicativo, para observar as estratexias que usan as persoas falantes para se comunicar satisfactoriamente, así como aquelas que empregan para comprender mensaxes orais ou para producilas.

O bloque 2, Comunicación escrita: ler, recolle diversos aspectos da comprensión escrita. A lectura implicará dominar a descodificación do texto e achegarse a unha progresiva regulación de estratexias que permiten operar co significado do texto, establecendo relacións entre coñecementos previos e información nova. O alumnado debe ser quen de entender textos de diferente complexidade e

xénero e extraer as ideas explícitas e implícitas no texto co fin de elaborar o seu propio pensamento crítico e creativo. Comprender un texto implica poñer en marcha unha serie de estratexias de lectura que deben practicarse na aula e proxectarse a todas as esferas da vida e a calquera tipo de lectura: ler para obter información, ler para aprender a propia lingua, ler por pracer.

O bloque 3, Comunicación escrita: escribir, potencia o uso persoal, autónomo e creativo da lingua escrita. Este uso da lingua implica o coñecemento das posibilidades que ofrece o código desde o punto de vista do léxico, da ortografía, da estrutura do discurso e da dimensión estética. A produción escrita significará buscar para cada situación o tipo de texto, adecuando, planificando e redactando, atendendo a aspectos diversos e revisando a escrita final. Nesta etapa consolidaranse o dominio de técnicas gráficas, a relación son- grafía, as normas ortográficas convencionais e a disposición do texto. O ensino do proceso de escritura pretende conseguir que o alumnado tome conciencia deste proceso como un procedemento estruturado en tres partes: planificación, redacción a partir de borradores e redacción e revisión do texto definitivo.

O bloque 4, Coñecemento da lingua, integra contidos relacionados co código e coa súa organización e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o uso correcto da lingua, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo. Os contidos estrutúranse arredor de catro eixes. O primeiro é a observación da palabra, o seu uso e os seus valores significativos e expresivos; o segundo aborda as relacións gramaticais que se establecen entre as palabras e os grupos de palabras dentro do texto; o terceiro afonda nos elementos que participan na confección dun discurso correcto; e o cuarto céntrase na valoración e coñecemento da lingua galega dentro do contexto plurilingüe.

O bloque 5, Educación literaria, asume o obxectivo de facer dos alumnos e das alumnas lectores competentes, implicados nun proceso de formación lectora que continúe ao longo de toda a vida. Para acadar este obxectivo é necesario alternar a lectura, comprensión e interpretación de obras literarias próximas aos seus gustos persoais e á súa madurez cognitiva coa de textos literarios e obras completas que acheguen o coñecemento básico sobre algunhas obras representativas tradicionais e actuais da nosa literatura.

METODOLOXÍA:

Na educación primaria é fundamental o rol do persoal docente, por iso debemos ser capaces de deseñar tarefas ou situacións de aprendizaxe que posibiliten a aplicación dos coñecementos en situacións contextualizadas.

O tratamento de todos os aspectos curriculares establecidos nos bloques de contidos, a adquisición eficaz das competencias clave por parte del alumnado e a súa contribución ao logro dos obxectivos da etapa educativa, requiren ter en conta unha serie de principios metodolóxicos e de organización que nos permitan avanzar cara unha mellora dos resultados.

A lingua oral e a escrita, desenvolveranse a través dun traballo sistemático que utilice unha ampla gama de situacións comunicativas, cotiás e funcionais. Na vida diaria da escola prodúcense moitas situacións de comunicación oral que se potenciarán e aproveitarán para acadar obxectivos de área; entre estas situacións están: as comunicacións para planificar; chegar a consenso; poñer en común; debater; tomar decisións sobre procesos que se van seguir; establecer responsabilidades; comunicar resultados; comparar; contrastar respostas, opinións e significados; xustificar e verbalizar estratexias; valorar tarefas; transmitir emocións e informacións; estruturar coñecemento; defender argumentos e puntos de vista; preguntar... A práctica destas situacións colaborará no labor da lingua como vehículo e instrumento para a aprendizaxe das distintas áreas do currículo.

En canto ao “coñecemento da lingua”, será abordado na aula, de forma contextualizada, relacionado coa comprensión e produción de textos, froito da concepción do coñecemento da lingua como instrumento e non como fin en si mesmo. Coa “educación literaria” reforzaremos a “comunicación escrita e a lectura”, engadindo o achegamento ao feito literario, para que o alumnado o recoñeza como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. Do mesmo xeito, traballaremos coa “comunicación escrita”, motivando outro tipo de produción escrita que atenda especialmente a creatividade do alumnado.

O tratamento de todos estes contidos ten que ser abordado desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un deles ten coas competencias

clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliábeis, no currículo.

AVALIACIÓN

Terá que ser coherente coa diversidade de contidos traballados e, polo tanto, ter en conta os contidos abordados nos 5 bloques en que se estrutura esta área. Do mesmo xeito, deberá ser unha avaliación competencial, que teña en conta a relación que se establece no currículo entre os estándares de aprendizaxe detallados en cada bloque, coas competencias clave.

Esta área de Lingua galega e literatura está estreitamente relacionada coa de lingua castelá e literatura. Ambas áreas teñen unha distribución de contidos similar en cada un dos cursos que conforman a educación primaria.

Evidentemente, cada lingua ten as súas características propias, polo que requiren dun tratamento e traballo específico, pero hai determinados aspectos do currículo que, pola afinidade que presentan en ambas as áreas, precisan ser abordados de maneira parella, polo que organizaremos a nosa labor educativa para evitar a repetición de contidos teóricos cun tratamento similar. Serán os contidos do bloque 4 os que requiren unha maior distribución entre as dúas áreas, pero algúns dos tres primeiros bloques, que teñen que ver coas características da tipoloxía textual, coas normas básicas de presentación de traballos ou o uso da puntuación, tampouco deben ser abordados en ambas as áreas desde un punto de vista teórico. Do mesmo xeito, decantarémonos polo uso da mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de ensino e aprendizaxe do alumnado.

En definitiva, o currículo desta área persegue como obxectivo último crear cidadáns e cidadás conscientes e interesados no desenvolvemento e na mellora da súa competencia comunicativa e capaces de interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida.

**Así mesmo, é preciso ter en conta aqueles contidos que quedaron pendentes pola emerxencia sanitaria declarada no curso 2019/2020, que aparecen recollidos no punto 8 deste anexo.

UNIDADES DIDÁCTICAS:

- Unidade 1: A carta.
- Unidade 2: O país co “des” diante.
  - Unidade 3: Noticia.
  - Unidade 4: Os dinosauros
- Unidade 5: A vinganza do moscardo
  - Unidade 6: A vida no Sáhara.
- Unidade 7: O soldadiño de chumbo.
  - Unidade 8: Poesías.
- Unidade 9: A lanzadeira espacial.
- Unidade 10: Un gato a catro patas.
- Unidade 11: O caderno de Raquel.
- Unidade 12: O conto das babuchas.
- Unidade 13: A casiña de chocolate.
  - Unidade 14: O rato pelado.
- Unidade 15: Unha viaxe temporal.

UNIDADE DIDÁCTICA 1:

“A CARTA”

1. XUSTIFICACIÓN: repasaremos algúns contidos ortográficos e gramaticais que se trataron no curso anterior, ao mesmo tempo que revisaremos normas ortográficas fomentando a dramatización de sentimentos a través da expresión oral.

2. TEMPORALIZACIÓN: 21 setembro- 2 outubro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto epistolar.
- Escribir unha carta.
- Identificar oracións en un texto.
- Diferenciar a comunicación verbal da non verbal.
- Empregar correctamente as regras de acentuación.
- Coñecer a estrutura das palabras.
- Coñecer os pasos que teño que seguir para contar unha historia.
- Contar unha historia.
- Narrar sucesos reais.
- Atopar mensaxes agochadas e interpretalos.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto epistolar.
- Identificación do tipo de texto.
- Identificación de oracións da lectura.
- A comunicación.
- As regras de acentuación.
- A estrutura da palabra.
- Unha historia.
- Narración de sucesos reais.
- Mensaxes agochadas.

- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que me permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CD f CAA f CSC f CSIEE
Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma 	<ul style="list-style-type: none"> f CCL f CD f CAA f CSC CSIEE

	lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

	interpretar a información dun texto.	
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións. ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA
Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

	uso habitual.	
Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.	Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 2: “O PAÍS CO “DES” DIANTE”

1. XUSTIFICACIÓN: repasaeremos algúns contidos da unidade anterior e en cursos anteriores, e a través dunha chuvia de ideas de forma lúdica marcaremos as pautas á hora de redcatar un traballo, ao mesmo tempo que faremos fincapé na selección de fontes de información á hora de realizar un traballo.

2. TEMPORALIZACIÓN: 5 outubro – 16 outubro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Coñecer vocabulario e expresións relacionadas co tema.
- Identificar as ideas principais das secundarias nun texto.
- Coñecer as peculiaridades do nome e as súas clases.
- Empregar correctamente o uso de maiúsculas.
- Coñecer e usar os prefixos nos contextos solicitados.
- Resumir argumentos.
- Escribir combinacións de diálogos e narracións.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto narrativo.
- Vocabulario e expresións.
- Ideas principais.
- O nome e as súas clases.
- As maiúsculas.
- Prefixos.
- Argumentamos.
- Combinación de diálogo e narración.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que me permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

<p>Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 3: “NOTICIA”

1. XUSTIFICACIÓN: repasearemos os contidos ortográficos e gramaticais que imos aprendendo ao longo das unidades, ampliando os contidos sobre o xénero do substantivo, adquirindo vocabulario novo, ao mesmo tempo que traballamos con distintos tipos de textos, tanto en prosa como en verso.

2. TEMPORALIZACIÓN: 19 outubro – 29 outubro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto xornalístico.
- Recoñecer as oracións que forman parte dun texto.
- Describir obxectos, persoas e situacións.
- Identificar o xénero e o número dos nomes, e utilízalos en coherencia.
- Empregar os sufixos para formar nomes,
- Transmitir información a partir dunhas pautas dadas.
- Elaborar unha noticia.
- Recoñecer as partes dun ordenador.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto xornalístico.
- Identificación de oracións da lectura.
- Descrición.
- O xénero e o número dos nomes.
- Os ditongos.
- Sufixos para formar nomes.
- Transmitir información.
- A noticia.
- Partes dun ordenador.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que me permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Indicadores/Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

<p>Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 4:

“OS DINOSAUROS”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo un repaso das normas ortográficas e gramaticais aprendidas, facendo fincapé na acentuación das palabras, ao mesmo tempo que os nosos alumnos se familiarizan con textos expositivos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 3 novembro - 13 novembro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto expositivo.
- Completar un mapa conceptual.
- Realizar preguntas de forma coherente.
- Valorarse persoalmente.
- Identificar o xénero e o número dos adxectivos
- Recoñecer os hiatos e diferenciarlos dos ditongos.
- Utilizar sufixos para formar adxectivos .
- Empregar fórmulas de cortesía na vida cotiá.
- Describir persoas e animais.
- Realizar formación de palabras a partir dunha pauta dada.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto expositivo.
- Preguntas.
- Valoración personal.
- O xénero e o número dos adxectivos.
- Os ditongos.
- Sufixos para formar adxectivos.
- Fórmulas de cortesía e relación social.
- Descrición de persoas e animais.
- Formación de palabras.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>

	lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

	interpretar a información dun texto.	
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA
Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

	uso habitual.	
Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.	Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 5:

“ A VINGANZA DO MOSCARDO”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé na acentuación de ditongos e hiatos, no concepto de campo léxico e familia, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 16 novembro– 4 decembro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Aprender vocabulario relacionado coa unidade.
- Identificar oracións dentro das lecturas.
- Coñecer o determinante artigo.
- Empregar o acento gráfico nos monosílabos.
- Coñecer e diferenciar as palabras primitivas, derivadas e compostas.
- Realizar un entrevista.
- Describir lugares e obxectos.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto narrativo.
- Vocabulario.
- Identificación de oracións da lectura.
- O determinante artigo.
- O acento gráfico nos monosílabos.
- Palabras primitivas, derivadas e compostas.
- A entrevista.
- Descrición de lugares e obxectos.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clav

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Realizar o subliñado das ideas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD</p>

principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo.	<i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais,	▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC

sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala.	<i>f</i> CSIEE
Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións. ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA
Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.	▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da	▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA

<p>literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>•Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 6:

“A VIDA NO SÁHARA”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé no acento diacrítico, os artigos e os grupos nominais, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos e contos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 7 xaneiro – 22 xaneiro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Ampliar vocabulario relacionado coa unidade didáctica.
- Realizar opinións persoais sobre un tema.
- Coñecer e empregar os determinantes posesivos.
- Identificar e diferenciar as vogais abertas das pechadas.
- Identificar vulgarismos.
- Escribir narracións e descricións combinadas.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto narrativo.
- Vocabulario.
- Opinión persoal.
- Os determinantes posesivos.
- Vogais abertas e pechadas.
- Vulgarismos.
- Combinación de narración e descrición.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

contido.	<p>sinxelo, indicando as ideas principais.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

	<p>literatura galega en xeral.</p> <p>•Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 7:

“O SOLDADIÑO DE CHUMBO”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé nos pronomes persoais, nas palabras simples e compostas, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 25 xaneiro- 5 febreiro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Identificar as diferentes partes dunha lectura.
- Realizar opinión persoais.
- Coñecer e empregar os determinantes posesivos.
- Empregar correctamente os dígrafos mp e mb.
- Identificar estranxerismos.
- Escribir e contar un conto.
- Realizar encrucillados.
- Ler de forma eficaz e coherente.

4. CONTIDOS:

- Texto narrativo.
- Identificación das partes da lectura.
- Opinión persoal.
- Os determinantes posesivos.
- Ortografía de mp e mb.
- Estranxerismos.
- O conto.
- Encrucillados.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

<p>Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p>	<p>Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i></p>
<p>Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.</p>	<p>Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>

sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala.	<i>f</i> CSIEE
Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA
Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.	▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da	▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA

literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.	popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. •Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	f CSC f CSIEE
Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	f CCL f CD f CAA f CSC f CSIEE
Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.	Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.	f CCL f CD f CAA f CSC f CSIEE

UNIDADE DIDÁCTICA 8:

“POESÍAS”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé nos verbos, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos como os descritivos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 11 febreiro – 19 febreiro.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto poético.
- Recoñecer rimas.
- Narrar en prosa poemas.
- Identificar os pronomes persoais.
- Empregar correctameten a grafía b nos seus escritos.
- Identificar neoloxismos.
- Recitar e escribir poesías.
- Completar un poema.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Textos poéticos.
- Recoñecemento de rimas.
- Narración en prosa dun poema.
- Os pronomes persoais.
- Ortografía da letra b.
- Neoloxismos.
- Poesías.
- Acabado de poemas.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD

información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	<i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome áton	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. ▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 9:

“A LANZADEIRA ESPACIAL”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé no número e na persoa dunha formación verbal, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos e estrofas.

2. TEMPORALIZACIÓN: 22 febreiro – 4 marzo.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar as ideas principais e secundarias nos textos expositivos.
- Identificar as accións dun texto.
- Ampliar o vocabulario relacionado coa unidade.
- Coñecer as conxugacións verbais.
- Empregar correctamente a grafía –v.
- Identificar tecnicismos.
- Realizar sopa de letras.
- Ler de forma eficaz e coherente.

4. CONTIDOS:

- Texto expositivo: idea principal e secundarias.
- Identificación de accións do texto.
- Vocabulario.
- As conxugacións verbais.
- Ortografía da letra v.
- Tecnicismos.
- Sopa de letras.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Crterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	

Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que 	<ul style="list-style-type: none"> <i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
	fala.	

<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en</p>	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

xeral.	literatura galega en xeral. •Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	
Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.	Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

UNIDADE DIDÁCTICA 10:

“UN GATO A CATRO PATAS”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé ao concepto de tempo e modo, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 7 marzo – 18 marzo.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Relacionar oracións dun mesmo texto.
- Analizar e valorar os comportamentos.
- Recoñecer os tempos verbais.
- Empregar correctamente o r e rr, nos seus escritos.
- Empregar sufixos para formar verbos.
- Realizar un informe.
- Resolver sopa de letras.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto narrativo.
- Relación de oracións da lectura.
- Valoración de comportamentos.
- Os tempos verbais.
- Ortografía do r e do dígrafo rr.
- Sufixos para formar verbos.
- O informe.
- Sopa de letras.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que me permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Realizar o subliñado das ideas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD</p>

principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo.	<i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais,	▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC

sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala.	<i>f</i> CSIEE
Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA
Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.	▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.	▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. ▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 11:

“O CADERNO DE RAQUEL”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé nos tempos verbais, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 29 marzo – 8 abril.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Resumir unha lectura.
- Dar unha opinión persoal.
- Coñecer e empregar o imperativo.
- Familiarizarse co verbo haber.
- Coñecer e empregar frases feitas.
- Realizar un debate.
- Identificar e elaborar un texto argumentativo.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto narrativo.
- Resumo da lectura.
- Opinión persoal.
- O imperativo.
- O verbo haber.
- Frases feitas.
- O debate.
- O texto argumentativo.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Realizar o subliñado das ideas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD</p>

principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo.	<i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais,	▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC

sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala.	<i>f</i> CSIEE
Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome áton	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA
Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.	▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da	▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA

<p>literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>•Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 12:

“O CONTO DAS BABUCHAS”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé nas formas verbais, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 11 abril – 22 abril.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto narrativo.
- Ampliar o vocabulario relacionado coa unidade.
- Dar opinións persoais.
- Coñecer e empregar os adverbios correctamente.
- Empregar as regras ortográficas do uso do x, ll e i.
- Dar razóns para argumentar o noso pensamento.
- Realizar unha solicitude.
- Realizar crebacabezas.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto narrativo.
- Vocabulario.
- Opinión persoal.
- Os adverbios.
- Ortografía do x, ll e i.
- Sufixos para formar adverbios.
- Razoamos.
- A solicitude.
- Crebacabezas.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Indicadores/Estándares de aprendizaxe.Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA <i>f</i>
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

<p>Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 13:

“A CASIÑA DE CHOCOLATE”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé na segunda conxugación dos verbos, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 25 abril – 6 maio.

3. OBXECTIVOS:

- Recoñecer un texto teatral.
- Ampliar o vocabulario propio da unidade.
- Realizar descrições.
- Comprender e realizar a análise morfolóxica das palabras.
- Empregar os signos de interrogación e exclamación de forma correcta.
- Identificar palabras parónimas,
- Realizar conversas pautadas.
- Escribir un diálogo teatral.
- Dramatizar xestos propios do teatro.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto teatral.
- Vocabulario.
- Descrición.
- A análise morfolóxica.
- Os signos de interrogación e exclamación.
- Palabras parónimas.
- Conversas.
- O diálogo teatral.
- Xestualidade no teatro.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

<p>Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 14:

“O RATO PELADO”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé na terceira conxugación dos verbos, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 9 maio – 20 maio.

3. OBXECTIVOS:

- Identificar un texto teatral.
- Realizar unha opinión persoal.
- Dramatizar a lectura.
- Coñecer as diferentes partes dunha oración.
- Empregar os dous puntos e puntos suspensivos de maneira correcta.
- Coñecer e utilizar palabras sinónimas e antónimas.
- Dramatizar un texto teatral.
- Escribir unha obra de teatro.
- Discriminar visualmente imaxes.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Texto teatral.
- Opinión persoal.
- Dramatización da lectura.
- A oración.
- Os dous puntos e os puntos suspensivos.
- Palabras sinónimas e antónimas.
- O texto teatral.
- A obra de teatro.
- Discriminación visual.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

<p>Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.</p>	<p>.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC</p>
<p>Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p>	<p>Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CAA</p>
<p>Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.</p>	<p>Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>•Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>•Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

UNIDADE DIDÁCTICA 15:

“UNHA VIAXE TEMPORAL”

1. XUSTIFICACIÓN: levaremos a cabo o repaso dalgúns contidos ortográficos e gramaticais, facendo fincapé nos verbos regulares e irregulares, adquirindo novo vocabulario propio da unidade ao traballar con diferentes tipos de textos.

2. TEMPORALIZACIÓN: 23 maio – 3 xuño.

3. OBXECTIVOS:

- Coñecer e facer unha banda deseñada.
- Identificar os elementos dun cómic.
- Describir.
- Diferenciar as clases de oracións.
- Recoñecer os verbos rematados en –servar.
- Familiarizarse cos verbos saber e deber.
- Identificar e empregar palabras polisémicas.
- Expresarse oralmente de forma correcta.
- Escribir en globos.
- Ler de forma eficaz e comprensiva.

4. CONTIDOS:

- Banda deseñada.
- Identificación de elementos do cómic.
- Descrición.
- Clases de oracións.
- Verbos rematados en –servar.
- Os verbos saber e deber.
- Palabras polisémicas.
- Corrección e expresividade na linguaxe oral.
- Escritura en globos.
- Eficacia lectora.

5. AVALIACIÓN: a través da observación directa e indirecta así como da elaboración de fichas de seguimento, e traballos que permitan ver o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave que nos propoñemos. Ademais da entrega periódica de tarefas.

Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe. Competencias clave

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS CLAVE
<p>Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións. ▪ Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>
<p>Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica xeralmente as normas de acentuación. ▪ Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas. ▪ Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC CSIEE</p>

	interpretación dos textos escritos.	
Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. ▪ Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais. ▪ Realiza o resumo dun texto sinxelo. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada. ▪ Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade. ▪ Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC
Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CAA
Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE
Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información. ▪ Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE

<p>Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. ▪ Respecta as opinións da persoa que fala. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. ▪ Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume. ▪ Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega con correccións os signos de puntuación. ▪ Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións ▪ Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.</p>	<p>Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA</p>
<p>Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, para comprender e producir textos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. ▪ Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual. 	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

<p>Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.</p>	<p>▪Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.</p> <p>▪Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.</p>	<p>Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>
<p>Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.</p>	<p>Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p>	<p><i>f</i> CCL <i>f</i> CD <i>f</i> CAA <i>f</i> CSC <i>f</i> CSIEE</p>

6. Área de Educación Artística:. Plástica

Á hora de abordar a Educación artística, que nesta etapa engloba a Educación musical e a Educación plástica, teremos en conta que as diferentes manifestacións artísticas teñen unha presenza constante no contorno e na vida das persoas formando parte de múltiples aspectos da súa socialización e da súa comunicación.

A Educación artística é de especial importancia, xa que o tratamento da información visual e musical na vida cotiá xera e precisa capacidades de pensamento crítico. A educación artística posibilita o desenvolvemento da creatividade, da imaxinación, da autonomía, a percepción, a motricidade, a sensibilidade estética, a expresión persoal, a capacidade comunicativa e a socialización etc., e todas elas están relacionadas co obxectivo de axudar a filtrar os nosos encontros cos produtos visuais e musicais.

Por outra banda, é de grande relevancia ensinar ao alumnado a interpretación e a análise crítica, para o facer consciente de que todas as formas de arte son expresión de ideas, sentimentos, crenzas e actitudes da persoa que, ademais de seren reveladoras da súa identidade, son un axente reconfigurador.

Nesta etapa, a área artística sitúase nun lugar privilexiado para a transversalidade, para a conexión natural con outras áreas do currículo, colaborando nunha comprensión da realidade e nunha satisfacción maiores. Permite, ademais, achegarse á mirada das demais persoas, á diversidade de maneiras de experimentar o mundo, que se manifestaron e se manifestan nos produtos da cultura musical e visual.

Xunto coa dimensión reflexiva darémoslle importancia tamén á produción de obras ou traballos por parte do alumnado, feito no que se centran algúns dos estándares deste currículo, xa que entendemos que o seu tratamento competencial só se pode desenvolver tendo como obxectivo que o alumnado sexa protagonista final dos produtos de aprendizaxe.

Xa que logo, para desenvolver este currículo tivemos en conta a total integración nel da aprendizaxe por competencias, de xeito que o profesorado poida utilizar este documento como guía e base da adquisición de competencias do seu alumnado, obxectivo primordial deste enfoque.

Para isto, é imprescindible que o proceso de ensino e aprendizaxe parta dunha planificación rigorosa, elixindo métodos didácticos que se axusten ao nivel inicial do alumno ou da alumna e ás súas condicións socioculturais. Estes métodos deben partir da perspectiva do persoal docente como orientador, promotor e facilitador do desenvolvemento competencial no alumnado, enfocándose á realización de tarefas ou situacións-problema, propostas cun obxectivo concreto, que o alumno ou a alumna deben resolver.

Así mesmo, deben ter en conta a atención á diversidade e o respecto polos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe, mediante prácticas de traballo individual e cooperativo.

METODOLOXÍA

aprendizaxe por competencias na que se basea o currículo require metodoloxías activas e contextualizadas, e propónse, por isto, introducir estratexias interactivas, proxectos colaborativos co uso das novas tecnoloxías e facendo fincapé na creación de produtos reais que teñan efecto na comunidade educativa.

Faise necesaria unha implicación do profesorado na creación de materiais adecuados a estes modelos de aprendizaxe, así como un compromiso co desenvolvemento destas metodoloxías na aula, feito que leva consigo un importante nivel de coordinación de todos os membros da comunidade educativa -en particular as familias-, unha reflexión e a avaliación dos resultados, para definir melloras posteriores.

Contidos Educación plástica

Bloque 1. Educación audiovisual. Está dedicado ao estudo da imaxe en todas as súas manifestacións, tanto visual como audiovisual. Neste bloque ten moita importancia a contribución que fan as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) ao mundo da imaxe.

Bloque 2. Expresión artística. Este bloque recolle a exploración dos elementos propios da linguaxe plástica e visual, así como o tratamento dos materiais. Abrangue tamén as posibilidades para expresar o sentido e o percibido con creacións artísticas propias, despois da planificación.

Bloque 3. Debuxo xeométrico. Atopamos aquí un desenvolvemento gráfico dos coñecementos adquiridos na área de matemáticas, no epígrafe de xeometría, polo que a competencia matemática e científico-tecnolóxica estará moi presente.

**Asi mesmo, é preciso ter en conta aqueles contidos que quedaron pendentes pola emerxencia sanitaria declarada no curso 2019/2020, que aparecen recollidos no punto 8 deste anexo.

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ j ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comunicación das apreciacións obtidas por observación. ▪ B1.2. Elaboración de carteis con diversa información aplicando os coñecementos plásticos adquiridos. ▪ B1.3. Creación de imaxes para textos dados para secuenciar unha historia (romance, cantiga, ...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Aproximarse á lectura, análise e interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo, de maneira crítica, o significado e función social, sendo capaz de elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.1. Analiza, de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada, imaxes fixas atendendo ao tamaño, formato, elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz, función, ...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.2. Elabora carteis con diversa información considerando os conceptos de tamaño, equilibrio, proporción e cor, e engadindo textos utilizando a tipografía máis axeitada á súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.3. Secuencia unha historia en diferentes viñetas nas que incorpora imaxes e textos seguindo o patrón do cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.4. Interpreta e comenta, de forma oral e escrita, o contido das imaxes dunha obra artística concreta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Observación de materiais empregados nas obras plásticas. ▪ B1.5. Valoración do coñecemento de diferentes códigos artísticos como medios de expresión de sentimentos e ideas. ▪ B1.6. Clasificación de texturas e tonalidades, e apreciación de formas naturais e artificiais, exploradas desde diferentes ángulos e posicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Recoñecer e identificar as formas naturais e artificiais, as texturas, os códigos e as técnicas básicas das obras plásticas, e expresar as súas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.1. Representa formas naturais e artificiais presentes no contexto, utilizando instrumentos, técnicas e materiais adecuados na súa obra persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.2. Clasifica texturas, formas e cores, atendendo a distintos criterios (similitude, diferenza, tacto, dureza etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.3. Identifica a influencia dos fondos de cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.4. Recoñece e interpreta de forma oral e escrita o contido das imaxes nunha obra artística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.5. Identifica as formas de representar a figura humana nas obras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
▪ j ▪ e ▪ i	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Interese por procurar información sobre as producións artísticas e por comentalas. ▪ B1.8. Indagación sobre as calidades de diferentes materiais e uso que se fai deles en distintas representacións. ▪ B1.9. Uso dos recursos dixitais na procura da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Identificar determinados/as artistas e amosar interese por coñecer as formas de expresión das súas obras máis representativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.3.1. Describe profesións relacionadas coas artes plásticas e visuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.3.2. Procura información sobre artistas plásticos/as da propia cultura ou alleos, en relación coas características da súa obra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.3.3. Expressa as sensacións e as apreciacións persoais sobre as obras plásticas dun autor ou dunha autora cun criterio artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CD
▪ j ▪ e ▪ b	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Valoración do contido informativo que as imaxes proporcionan. ▪ B1.11. Comunicación das apreciacións obtidas dunha imaxe. ▪ B1.12. Observación de elementos para estudo de escalas e proporcións. ▪ B1.13. Indagación sobre as maneiras de representar o espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Interpretar o contido das imaxes e das representacións do espazo presentes no contexto, identificando as posicións dos elementos plásticos no espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.1. Interpreta e valora a información obtida de imaxes no contexto social, e elabora e comunica informacións básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.2. Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta técnicas espaciais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CMCCT
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA				
▪ j ▪ b	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Procura das posibilidades da cor en contrastes, variacións e combinacións, apreciando os resultados sobre diferentes soportes. ▪ B2.2. Uso de diferentes texturas para as representacións (area, tecidos, papel etc.). ▪ B2.3. Exploración das calidades dos materiais e o tratamento non convencional destes (pintura espaxada, por 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecer e utilizar materiais, técnicas e códigos diversos que se utilizan nas producións artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.1. Representa formas naturais e artificiais con diferentes formas, cores, texturas e materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.2. Consegue dar sensación de profundidade e volume ás súas creacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.3. Utiliza as cores, as mesturas e a tonalidade con sentido estético, de forma cada vez máis autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.4. Realiza unha obra con materiais téxtiles de refugo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
	<p>chorro etc.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Emprego de distintos soportes nas creacións. ▪ B2.5. Curiosidade por coñecer as posibilidades plásticas dos materiais. ▪ B2.6. Construción de móbiles, estruturas e volume. ▪ B2.7. Construción de estruturas sinxelas para representacións teatrais. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.5. Experimenta con materiais e texturas para creacións orixinais, integrándoos de diferentes maneiras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.6. Utiliza ceras, rotuladores, tintas, plumas etc. para os debuxos usando liñas grosas, finas, sombras, manchas etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.7. Representa obxectos coa técnica da esfumaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.8. Utiliza e mestura técnicas (acuarela, témperas etc.) con finalidade estética. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.9. Identifica as formas en que está representada a figura humana nas obras plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.10. Representa imaxes usando diferentes características da cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.11. Utiliza diferentes materiais e texturas (arxila, tecidos, papel etc.) para as súas creacións plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.12. Recorta, encarta e pega con precisión, con distintos materiais e texturas, creando formas tridimensionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ g ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Experimentación das dimensións e das proporcións dunha mesma forma en diferentes posicións. ▪ B2.9. Experimentación das posibilidades de representación con liñas grosas, finas, continuas, descontinuas e xeométricas. ▪ B2.10. Realización de fotografías: enfoque e planos. ▪ B2.11. Aplicación en 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Realizar composicións plásticas con figuras xeométricas, manexando ferramentas básicas de precisión e utilizando escalas e proporcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.1. Utiliza a cuadrícula como un elemento que estrutura o espazo gráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.2. Traza formas xeométricas con precisión, coa axuda das ferramentas básicas (regra, escuadro e cartabón). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.3. Aplica nocións métricas e de perspectiva á construción de estruturas e á transformación do espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.2.4. Realiza trazados con precisión utilizando ferramentas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
	<p>produccións propias de aspectos observados en obras artísticas.</p> <ul style="list-style-type: none"> B2.12. Utilización de recursos dixitais e audiovisuais para a elaboración de obras artísticas. 		<p>básicas.</p> <ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.5. Manexa e utiliza escalas e proporcións axeitadas para representar obxectos. EPB2.2.6. Realiza composicións plásticas con figuras xeométricas, apreciando o valor expresivo da cor. EPB2.2.7. Debuxa persoas e obxectos a través dun eixe de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC CMCCT CCEC CSIEE CCEC CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> i j b d 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Compilación impresa e dixital sobre manifestacións artísticas. B2.14. Interese pola procura da información artística. B2.15. Interpretación da información. B2.16. Inicio no uso dos medios audiovisuais e dixitais para a creación de obras plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Utilizar e manexar as novas tecnoloxías da información e da comunicación como medio de información, investigación e deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.3.1. Coñece e utiliza recursos tecnolóxicos para obter información sobre o contexto artístico e cultural para as súas producións. EPB2.3.2. Coñece e utiliza recursos tecnolóxicos básicos para a elaboración das propias creacións. EPB2.3.3. Procura imaxes en soporte dixital para as organizar e as transformar nunha produción propia (novela, historieta, cartel, mural, esquematización dunha lección da clase etc.). EPB2.3.4. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para coñecer expresións artísticas e culturais dos pobos do mundo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD CCEC CD CAA CD CAA CSC CCEC CD
<ul style="list-style-type: none"> b j 	<ul style="list-style-type: none"> B2.17. Establecemento de ordes e pautas para seguir. B2.18. Interese por axustar o proceso creativo ás intencións previstas, mediante bosquejos ou deseños. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar recursos bibliográficos, dos medios de comunicación e da internet para obter información que lle sirva para planificar e organizar os procesos creativos, así como para coñecer e intercambiar informacións con outro alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.1. Organiza e planifica o seu propio proceso creativo partindo da idea, recollendo información bibliográfica, dos medios de comunicación ou da internet, desenvolvéndoa en esbozos e elixindo os que mellor se adecúan aos seus propósitos na obra final, sen utilizar elementos estereotipados, sendo capaz de compartir cos 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA CSC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
			compañeiros e compañeiras o proceso e o produto final obtido.	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.4.2. Elabora bosqueños e deseños para axustar o proceso de creación individual ou en grupo, e presenta os traballos con orde e limpeza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.19. Uso responsable de instrumentos, materiais e espazos. ▪ B2.20. Selección axeitada de materiais e espazos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Coidar e usar correctamente os materiais, os instrumentos e os espazos, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.5.1. Desenvolve hábitos de orde e limpeza, e usa de forma responsable e axeitada os materiais, os instrumentos e os espazos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.5.2. Presenta as tarefas con orde e limpeza, respectando as normas e as indicacións establecidas, e crea hábitos de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.5.3. Selecciona e utiliza as materias de forma apropiada e responsable, segundo as súas posibilidades plásticas e os resultados marcados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE

7. Área de Valores sociais e cívicos

Os Valores sociais e cívicos resultan fundamentais na nosa sociedade, para que as persoas poidan exercer a cidadanía democrática e participar plenamente na vida cívica e social. De aí a importancia de que a educación facilite a construción da identidade individual e potencie relacións interpersoais enriquecedoras para fortalecer a convivencia, consonte valores cívicos socialmente recoñecidos.

A área Valores sociais e cívicos axuda, en gran medida, a garantir o dereito universal dos nenos e das nenas a recibir unha educación que lles permita desenvolverse plenamente nas súas posibilidades, formarse no respecto dos dereitos humanos e as liberdades fundamentais e prepararse para asumir unha vida responsable nunha sociedade libre e tolerante coas diferenzas.

Así mesmo, reforza a preparación das persoas para actuar como cidadanía participativa e implicada na mellora da cohesión, a defensa e o desenvolvemento da sociedade democrática. Esta formación inclúe a adquisición de competencias sociais e cívicas –persoais, interpersoais e interculturais– para participar dunha maneira eficaz e construtiva en sociedades cada vez máis diversificadas.

A proposta desta área, formar ás persoas desde o inicio da educación primaria na reflexión e a vivencia de valores, responde á preocupación por mellorar a calidade da educación de todo o alumnado, fomentando o desenvolvemento de procesos educativos que potencien a participación individual para lograr fins colectivos. Deste xeito, enriquecéanse as experiencias sociais dos alumnos e das alumnas, tendo en conta que viven en sociedade mentres se forman e que as vivencias compartidas na escola enriquecen as súas aprendizaxes.

A área incita á reflexión e propón aprendizaxes relativas á dignidade persoal, ao respecto aos demais e aos valores sociais na convivencia. En primeiro lugar, o propósito é que cada alumno e cada alumna adquiera as competencias necesarias para construír un autoconcepto axustado e unha boa autoestima, para tomar iniciativas responsables e vivir con dignidade. Unha vez elaborada a súa identidade persoal, o neno e a nena están preparados para recoñecer o outro ou outra. Por iso, indúcese á empatía, ao respecto e á tolerancia das outras persoas e propóñense elementos relacionados coas habilidades necesarias para relacionarse e actuar de acordo cos dereitos e deberes humanos fundamentais.

Unha vez que as persoas somos quen de coñecernos e aceptarnos á vez que comprendemos e respectamos os demais, podemos asumir a complexidade da convivencia social. Neste momento, estímúlanse actitudes que propician a interdependencia positiva, a cooperación e a solidariedade de acordo cos valores, dereitos e deberes do Estatuto de Autonomía de Galicia e da Constitución Española.

Neste sentido, favorécese a comprensión dos principios de xustiza, liberdade e seguridade, sobre os que se asenta a garantía da convivencia democrática, a promoción do progreso da cultura e da economía, así como o establecemento e a colaboración no fortalecemento dunhas relacións pacíficas e de eficaz cooperación entre todos os pobos da terra.

Desta maneira oriéntase aos alumnos e ás alumnas para comprender a realidade social, resolver conflitos de forma reflexiva, dialogar para mellorar, respectar os valores universais, crear un sistema de valores propios e participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática.

Valores sociais e cívicos contribúe a que o alumnado mellore a súa competencia para aprender e ter iniciativa, estimulando a motivación, o esforzo e as capacidades de reflexión, síntese e estruturación. Axúdaos a enfrontarse aos problemas, experimentar e realizar proxectos en equipo, traballar de forma independente, tomar decisións e xerar alternativas persoais.

A metodoloxía na aula debe fundamentarse na relación entre o progreso persoal e o académico, porque equilibrio afectivo e aprendizaxe van unidos e fortalécense mutuamente.

O ensino da área require que o profesorado estimule a axuda mutua e o traballo cooperativo, co que a través da comunicación oral, o diálogo e a interacción entre o alumnado se contribuirá a desenvolver a competencia para participar activamente nun equipo, a análise e a reorganización das propias ideas, o respecto crítico a outros puntos de vista, o recoñecemento dos propios valores e limitacións, a adaptación ás necesidades colectivas e a solidariedade, a asunción de responsabilidades e o respecto ás normas acordadas.

Debe potenciar, ademais, o desenvolvemento de competencias que lles permitan aos alumnos e as alumnas considerarse valiosos e valiosas e axudar ás demais persoas, á vez que se senten recoñecidos e recoñecidas e se mostran receptivos e receptivas para recibir axuda na resolución de problemas.

Para facilitar a concreción curricular establécense tres bloques de contidos. Non obstante, deben entenderse como un conxunto e desenvolverse de forma global tendo en conta as conexións internas tanto a nivel de curso como ao longo da etapa.

As propostas metodolóxicas son decisivas para favorecer que se integren na súa vida cotiá o coñecemento de principios, valores e estratexias de regulación emocional, contribuíndo así á súa incorporación á vida adulta de maneira satisfactoria, desenvolvendo a capacidade de asumir os seus deberes e defender os seus dereitos, exercer a cidadanía activa e desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Polo tanto, necesariamente, haberá que partir das experiencias, problemas e intereses do alumnado —xa que todo o traballado nesta área ten un compoñente vivencial— para propiciar o pensamento en perspectiva e a implicación emocional. Cumprirá deseñar tarefas e/ou proxectos de traballo en contextos auténticos que permitan levar a cabo estas vivencias e que potencien que cada rapaz e cada rapaza teñan os seus tempos e os seus espazos de protagonismo e o recoñecemento da súa valía persoal e das súas contribucións aos diferentes grupos nos que desenvolven a actividade. De aí a importancia de propoñer o traballo cooperativo para a realización das tarefas, que lles permite ás alumnas e aos alumnos a análise, a expresión e a interpretación de pensamentos, sentimentos e feitos en distintos contextos sociais e culturais, así como o uso da linguaxe para regular a conduta e relacionarse cos demais.

Finalmente, mediante a toma de decisións baseadas en xuízos morais e a resolución de problemas e conflitos en colaboración, contribúese á adquisición das competencias necesarias para seguir diversos procesos de pensamento, utilizar o razoamento lóxico e analizar e axuizar criticamente os problemas sociais e históricos.

**Asi mesmo, é preciso ter en conta aqueles contidos que quedaron pendentes pola emerxencia sanitaria declarada no curso 2019/2020, que aparecen recollidos no punto 8 deste anexo.

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. O autocoñecemento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades. ▪ B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Crear unha imaxe positiva de un mesmo tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconceito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.1.1. Expresa a percepción da súa propia identidade relacionando a representación que fai de un mesmo e a imaxe que expresan das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.1.2. Manifesta verbalmente unha visión positiva das súas propias calidades e limitacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. O autoconceito. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.1. Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.2. Actúa de forma respectable e digna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. ▪ B1.5. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.1. Reflexiona, sintetiza e estrutura os seus pensamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.2. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva, de xeito guiado, sobre situacións da súa realidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.3. Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e a resolución de conflitos, de xeito guiado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e a ás demais persoas. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.3 Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.5.1. Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.5.2. Emprega estratexias para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. A iniciativa. A automotivación. A autoproposta de desafíos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.2. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.3. Define e formula claramente problemas de convivencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. A Responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB.1 7.1. Sopesa as consecuencias das súas accións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto e solidariedade cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp clave
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS				
▪ m	▪ B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos.	▪ B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	▪ VSCB2.1.1. Expresar con claridade e coherencia opinións, sentimentos e emocións.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			▪ VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			▪ VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos.	▪ CCL ▪ CSC
▪ b	▪ B2.2. A comunicación receptiva. A escoita activa. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	▪ B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	▪ VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	▪ CSC ▪ CCL
			▪ VSCB2.2.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			▪ VSCB2.2.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL
▪ c ▪ m ▪ e	▪ B2.3. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación e recoñecemento de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	▪ B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	▪ VSCB2.3.1. Comunicase empregando expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ VSCB2.3.2. Aмосa interese polos seus interlocutores.	▪ CCL ▪ CSC
▪ e ▪ m	▪ B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con	▪ B2.4. Empregar a aserción.	▪ VSCB2.4.1. Expresa abertamente as propias ideas e opinións.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp clave
	argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.		<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.5.1. Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6.A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades grupais e reflexiona sobre a súa contribución á cohesión dos grupos sociais aos que pertence. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. B2.8 A diversidade. Respecto polos costumes e modos de vida diferentes ao propio. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.7.1. Respecta e acepta as diferenzas individuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.7.2. Recoñece, identifica e expresa as calidades doutras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9 As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
<ul style="list-style-type: none"> b m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp clave
	nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos.	e compartindo puntos de vista e sentimentos.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
▪ b	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación igualitaria. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos. B3.3. Estruturas e técnicas da aprendizaxe cooperativa. 	▪ B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.2. Emprega axeitadamente estratexias de axuda entre iguais. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CAA
▪ a	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. 	▪ B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.1. Percibe e verbaliza a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.2. Participa na elaboración das normas da aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.3. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
▪ c ▪ m	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A 	▪ B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo, con axuda dunha persoa adulta. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp clave
	transformación do conflito en oportunidade.	persoais.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.3. Analiza as emocións, sentimentos e posibles pensamentos das partes en conflito. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
a	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia, valorando as condutas que os protexen. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.1. Argumenta a necesidade de protexer os dereitos básicos da infancia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.2. Xustifica a importancia de que todos os nenos e nenas reciban axuda. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.3. Razona as consecuencias da explotación infantil e a trata de nenos e nenas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
a d	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Os valores cívicos e o exercicio dos dereitos e deberes nas situacións de convivencia no contorno inmediato entre iguais. B3.8. Dereitos dos nenos e das nenas. Relacións entre dereitos e deberes. Recoñecemento do seu carácter universal para todos os homes e as mulleres, sen discriminación. B3.9. Realización e interpretación de gráficos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Comprender a correlación entre dereitos e deberes, valorando situacións reais en relación aos dereitos da infancia e respectando a igualdade de dereitos de nenos e nenas no contexto social. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.1. Expón verbalmente a correlación entre dereitos e deberes. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.2. Razona a valoración de situacións reais expostas en internet, en relación aos dereitos da infancia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.3. Expón mediante traballos de libre creación as conclusións da súa análise crítica das diferenzas na asignación de tarefas e responsabilidades na familia e na comunidade escolar en función do sexo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL CD CMCT CSIEE
d m	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Valoración da igualdade de dereitos de homes e de mulleres na familia e no mundo laboral e social. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Comprender e valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres, a corresponsabilidade nas tarefas domésticas e o coidado da familia, argumentando en base a procesos de reflexión, síntese e estruturación. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.7.1. Expón de forma argumentada a importancia de valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres, a corresponsabilidade nas tarefas domésticas e o coidado da familia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.7.2. Realiza traballos de libre creación investigando casos de falta de corresponsabilidade no coidado da familia presentados nos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CCL CCEC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	CUARTO
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp clave
				<ul style="list-style-type: none"> CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. A repercusión social, no presente e no futuro, de accións individuais e colectivas. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas de coidado do medio e promoción de formas de vida saudables. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Realiza un uso responsable dos bens da natureza, comprendendo e interpretando sucesos, analizando causas e predicindo consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.8.1. Amona interese pola natureza que o rodea e séntese parte integrante dela. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.8.2. Razo a os motivos da conservación dos bens naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.8.3. Propón iniciativas para participar no uso adecuado de bens naturais razoando os motivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> N 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.13. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.9.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.9.2. Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD CAA
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.9.3. Expón as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CMCT CD

8. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles pendentas 3º curso por áreas.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles C. NATURAIS	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B2.1. Coñecer a morfoloxía externa do propio corpo e os órganos máis importantes para o seu funcionamento.	Coñece e explica o deseño do corpo, o seu funcionamento e como lle afecta o paso do tempo.
	Coñece o funcionamento dos órganos vitais do corpo.
B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de estado da auga e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos.	Recoñece e nalgúns casos explica, os cambios de estado da auga.
B4.3. Realizar mesturas sinxelas con sustancias relacionadas coa vida doméstica e do contorno, achegando conclusións sobre os resultados.	Realiza mesturas e é capaz de diferenciar o comportamento dalgunhas sustancias que utiliza diariamente con respecto á auga.
	Nalgúns casos é capaz de dar razóns do comportamento desas sustancias co respecto á auga (aceite, rochas, corcho).

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles MATEMÁTICAS	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B3.1. Seleccionar e utilizar instrumentos e unidades de medida usuais, facendo previamente estimacións e expresando con precisión medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo, en contextos reais.	Identifica as unidades básicas do sistema métrico decimal.
	Mide con diferentes instrumentos, elixindo, con axuda, a unidade de medida máis axeitada.
B3.2. Operar con diferentes medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo.	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa dunha maneira moi simple.
	Dentro dunha mesma magnitude, ordena diferentes medidas.
B3.3. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso CAA seguido e aplicándoo á resolución de problemas.	Recoñece e utiliza, ás veces con axuda, as equivalencias entre diversas unidades de medida dentro dunha mesma magnitude.
	Expón oralmente e tamén por escrito os pasos dados para a realización desas equivalencias entre unidades, aínda que ás veces necesita axuda.
	Resolve problemas sinxelos da vida diaria empregando as medidas máis habituais (metro, quilómetro, gramo, quilogramo e litro)
B4.1. Identificar figuras planas e corpos xeométricos, nomeando e recoñecendo os seus elementos básicos (lados, vértices, caras, arestas e ángulos).	Coñece e identifica os elementos fundamentais das figuras xeométricas (lado, ángulo e vértice).
B4.2. Coñecer e distinguir a circunferencia e o círculo, así como os seus elementos básicos.	Coñece a diferenza entre círculo e circunferencia.
B4.3. Coñecer e diferenciar os poliedros e os corpos redondos, así como os seus elementos básicos.	Diferencia entre corpos redondos poliédricos (esfera, cono, cilindro, prisma e pirámide).
B4.4. Saber o que é un ángulo e as clases de ángulos.	Diferencia entre ángulos agudos, rectos e obtusos.
B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	Resolve problemas xeométricos sinxelos nos que emprega contidos matemáticos traballados.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles C. SOCIAIS

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B2.1.Recoñecer e situar os elementos principais do sistema solar: o Sol, os planetas e as súas características básicas empregando as TIC.	Identifica, localiza os elementos principais do Sistema Solar: o Sol, os planetas e recoñece algunha das súas características básicas empregando as TIC.
B2.10 Interpretar o tempo atmosférico en mapas do tempo sinxelos da comunidade autónoma.	Interpreta mapas do tempo sinxelos de Galicia distinguindo os seus elementos principais.
B2.11.Diferenciar entre clima e tempo atmosférico, recoñecer as tres grandes zonas climáticas mundiais e comparalas co clima do espazo no que vive.	Explica brevemente a diferenza entre clima e tempo atmosférico.
	Nomea as tres grandes zonas climáticas do planeta e identifica unha característica principal que a identifique.
B2.12. Explicar como se produce o ciclo da auga e as súas fases relacionándoos cos elementos da paisaxe da súa contorna próxima.	Escribe ordenadamente as fases nas que se produce o ciclo da auga.
B2.13. Explicar que é unha paisaxe, os seus elementos básicos e recoñecer os distintos tipos de paisaxes de Galicia.	Define paisaxe, identifica os seus elementos e recoñece os diferentes tipos de paisaxes básicas de Galicia.
B2.3.Identificar as capas da Terra segundo a súa estrutura sexa interna ou externa. Explicar que é un volcán, que acontece no momento da erupción e algunhas medidas de actuación básicas para a prevención de danos.	Identifica e nomea as capas da Terra.
	Explica que é un volcán e que acontece cando entra en erupción.
B2.7.Identificar a atmósfera como escenario dos fenómenos meteorolóxicos, coñecer algúns destes fenómenos máis frecuentes na súa contorna e explicar, de maneira sinxela como se forman as nubes e as precipitación.	Identifica e nomea fenómenos atmosféricos e describe de xeito sinxelo as causas que producen a formación das nubes e as precipitacións.
B2.8. Identificar os aparatos de medida que se empregan para a recollida de datos. Recoller datos empregando as TIC, representar e interpretar gráficos sinxelos e comparalos coa información na web e prensa dixital ou escrita.	Identifica e sabe usar algún aparello de medida que se utiliza para a recollida de datos atmosféricos.
B2.9. Coñecer cal é a función dunha estación meteorolóxica e facer pequenas observacións.	Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función, confecciona e interpreta gráficos moi básicos de temperaturas e precipitacións.
B3.1.Expoñer e explicar a organización social, política e territorial da contorna próxima a través da interpretación dun mapa mental.	Describe a estrutura básica da organización social e política da contorna próxima.
B3.2.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística de Galicia respectando as diferenzas.	Recoñece, partindo da realidade galega, a diversidade cultural e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.
B3.3.Comprender os principais conceptos básicos demográficos, a través da realización do estudo demográfico da poboación no contexto do centro educativo, representar os datos en gráficas básicas e comunicar os resultados.	Explica os principais conceptos demográficos e os representa en gráficas sinxelas.
B3.4.Distinguir entre materias primas e produtos elaborados e asocialos cos diferentes sectores produtivos e económicos da zona.	Diferencia entre materias primas e produtos elaborados e atopa exemplos en sectores produtivos e económicos da contorna.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Lingua castelá e literatura)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.7. Reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses.	Recoñece e interpreta diferentes personaxes,actuando do xeito máis parecido a eles.
B2.4. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	Le voluntariamente nos tempos libres,seleccionando textos en función das súas preferencias e gustos.
B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia.	Coida os libros.
B2.7. Identifica a estrutura de diferentes textos lidos,centrándose na interpretación do seu significado.	Diferenza entre información e publicidade.
	Faise preguntas sobre a finalidade de diferentes textos,partindo da tipoloxía dos mesmos.
B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos de carácter informativo sobre diferentes temas do área.	Elabora,de xeito guiado,gráficas e textos en diferentes soportes e con carácter redundante.
B3.7. Escribir os textos establecidos no Plan de escritura.	Produce os textos fixados no Plan de escritura e axeitados á súa idade.
B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	Recoñece e identifica algunhas categorías gramaticais básicas:nome,substitución do mesmo,características...
B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	Compara diferentes aspectos entre as linguas que coñece.
B5.1. Valorar os textos literarios como fonte de lecer e información.	Diferencia tipos de textos literarios sinxelos.
B5.3. Valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	Considera moi importante a tradición literaria oral:contos,cancións,refráns e adiviñas.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Lingua galega e literatura)	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.10. Usar, de forma xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	Emprega, en xeral, unha linguaxe non sexista.
	É consciente do emprego da linguaxe discriminatoria e sexista.
B1.11. Comparar textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega.	Recoñece que os/as falantes da lingua galega empregan diferentes variantes dialectais.
B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	Adopta xestos e posturas a través dos que demostra intencionalidade de participar en actividades cos demais.
B1.6. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	Emprega a pronuncia e entoación galegas en discursos orais.
B1.7. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación.	Elabora textos orais sinxelos sobre temas reais ou de simulación
B1.8. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	Respecta as ideas e achegas dos/as que participan das actividades do grupo.
B1.9. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	Amosa interese por opinar coa pronuncia e entoación axeitadas en galego.
B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de sinxelos gráficos, e ilustracións.	Comprende de maneira xeral a información que lle poden proporcionar determinados gráficos moi sinxelos co texto que os acompaña.
B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos.	Emprega recursos gráficos sinxelos que faciliten a comprensión do texto/s.
4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe elemental nas producións orais e escritas.	Emprega, con axuda, as normas de colocación do pronome átono.
B4.7. Valorar a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	Observa semellanzas e diferenzas moi evidentes a nivel ortográfico, morfolóxico e léxico entre o castelán e o galego.
B4.8. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que coñece ou está a aprender para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega, recoñecer as posibles interferencias e lograr unha competencia comunicativa integrada.	Memoriza e reproduce textos sinxelos da literatura galega en xeral.
B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	Comprende que os libros que le habitualmente son expresión de persoas doutras culturas.
B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	Fai preguntas sobre outros costumes e formas de relacionarse entre persoas, dándose conta das particularidades máis recoñecibles.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles Ed. artística / plástica.

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1 Describir as características dos elementos presentes no contexto e as sensacións que as obras artísticas provocan.	Intenta expresar as súas apreciacións persoais cun criterio artístico.
	Ordena os elementos oralmente e por escrito que lle provocan as obras artísticas.
B1.2. Interpretar o contido das imaxes e representacións do espazo presentes no contexto, con identificación das posicións dos elementos plásticos no espazo.	Valora a información que ofrecen as imaxes e comunica algunhas das sensacións que lle producen.

Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles (Valores)

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconcePto.	Exprésase abertamente sobre esa propia imaxe persoal que el/ela ten de si mesmo.
B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	Comprométese diante dos demais en determinadas tarefas.
B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	Reflexiona e responde a actitudes de respecto, a si mesmo e aos demais en diferentes situacións,reflexionando sobre as súas accións.
B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	Esfórzase na súa expresión tentando que o/a seu/súa interlocutor/a o/a entenda o mellor posible.
B2.4. Empregar a aserción.	Busca na maioría dos casos a parte piositiva do problema que poida existir.
B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	Compartir pensamentos que faciliten a argumentación.
B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	Participa activamente en actividades que teñen que ver coa adquisición de habilidades sociais.
B3.1 Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	Comparte puntos de vista e sentimentos diante do desenvolvemento de proxectos que nalgún momento do seu desenrolo poden presentar dificultades para a súa execución.
B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	Analiza e resolve conflitos coa axuda dun adulto,tentando empregar unha linguaxe positiva.
B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia valorando as condutas que os protexen.	Acórdase dalgún dereito dos /as nenos/as.
B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	Toma conciencia do respecto das normas de educacion viaria,expoñendo algunhas causas de accidentes e as consecuencias que poden acarrexar.

9. ACTUACIÓNS PARA O PERIODO DE ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

1. O ensino non presencial será impartido polo profesorado ordinario do alumnado a través da aula virtual creada para tal fin. O profesorado realizará o seguimento do alumnado impartindo os coñecementos da materia de xeito virtual a través dos contidos dispoñibles nos libros de texto do alumnado e a través das plataformas habilitados pola CEOU para tal fin. Igualmente o/a profesor/a poderá poñer tarefas ao alumnado que reforcen co contido da materia ou a avaliación continua da mesma.
2. Os/as titores/as identificarán ao alumnado que teña dificultades de conexión ou falla de equipamento e avisarán o equipo COVID do centro para que a consellería adopte as medidas oportunas que minimicen as eventuais dificultades da educación realizada por medios telemáticos.
3. **Manter o contacto permanente co alumnado e as súas familias**, por medio do correo corporativo ,por correo electrónico, e todas as plataformas disponibles.
  - a. **Activar a aula virtual** nos niveis afectados para garantir a continuidade no proceso educativo. A plataforma utilizarase dende principio de curso aínda que a clase sexa presencial e traballarase con ela para que os alumnos sexan capaces de manexala en caso de ter que estar confinados na casa.

10. Addenda

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES EN RELACIÓN COAS COMPETENCIAS CLAVE

ÁREA DE LINGUA GALEGA

- Le textos axeitados á súa idade e aos seus intereses (CCL)
- Comprende textos orais e escritos (CCL, CSC)
- Elabora textos orais e escritos sinxelos (CCL, CCEC, CAA, CSIEE)
- Participa nas situacións comunicativas achegando ideas e solucións e ten unha actitude de escoita axeitada, respectando quendas de palabra e opinións (CCL, CSC, CSIEE)
- Usa as tecnoloxías da información (programas informáticos, procesadores de textos) e das bibliotecas de cara á obtención da información (CCL, CD, CAA, CSIEE, CMCT)
- Usa estratexias de planificación para a presentación escrita e oral (CCL, CAA, CSIEE)
- Desenvolve a amplitude de vocabulario mediante o estudo e práctica con: dicionario, abreviaturas, siglas, frases feitas, palabras homófonas, sinónimos e antónimos, palabras

polisémicas e homónimas, palabras derivadas e familias de palabras, campo semántico, prefixos, sufixos, e palabras compostas (CCL)

- Coñece os principais conceptos gramaticais: a oración e os seus tipos; suxeito e predicado; o substantivo e os seus tipos; o adxectivo e os seus graos; conectores; os determinantes e as súas clases; os pronomes; tempo, modo formas impersonais e conxugación verbais; tempos verbais regulares e irregulares; preposicións, conxuncións e adverbios (CCL)
- Coñece e usa as principais regras ortográficas: sílabas; ditongos e hiatos; acentuación de palabras agudas, graves e esdrúxulas; contraccións; *x* e *s*; *b* e *v*; *h*; punto e coma; os dous puntos; puntos suspensivos; comas, parénteses e raias (CCL, CMCT)

ÁREA DE LINGUA CASTELÁ

- Comprende textos orais e escritos sobre feitos significativos (CCL)
- Produce textos orais e escritos sinxelos (CCL, CSC, CAA, CSIEE)
- Escoita axeitadamente, respectando quendas e opinións, con participación e achega de ideas, na procura de solucións e/ou no debate (CCL, CSC, CSIEE)
- Introduce estratexias de control no proceso lector: a anticipación, a relectura, lectura silenciosa (CCL, CAA)
- Usa as tecnoloxías da información (programas informáticos procesadores de textos) e as bibliotecas de cara á obtención de información (CCL, CD, CAA, CSIEE)
- Utiliza estratexias de planificación para a presentación escrita (CCL, CSIEE, CAA)
- Resume de forma xeral os textos lidos (CCL, CAA)
- Amplía o vocabulario propio: o dicionario, abreviaturas, frases feitas, palabras homófonas (h), sinónimos e antónimos, palabras polisémicas, palabras derivadas e familias de palabras, prefixos (re-, pre-, i-, in-, im-, des-), sufixos (-oso, -ivo, -ante, -able, aumentativos e diminutivos), palabras compostas, interxeccións (CCL, CSIEE)
- Coñece os principais conceptos gramaticais: enunciado e oración; suxeito elíptico; o substantivo e os seus tipos; o grupo nominal; o adxectivo e os seus graos; determinantes (posesivos e numerais); os pronomes; tempo verbal; formas pessoais e impersonais; formas verbais simples e compostas; verbos haber, ser e estar; preposicións, conxuncións e adverbios (CCL)
- Respecta as normas ortográficas: ditongos e hiatos; acentuación de palabras agudas, graves e esdrúxulas; *x* e *s*; *b*; adxectivos con *v*; verbos con *y*, verbos con *h*, verbos con *j*; punto e coma; parénteses e comiñas (CCL, CMCT)

ÁREA DE MATEMÁTICAS

- Manexa os números dende o 0 ata os millóns (CCL, CMCT)
- Realiza as operacións básicas: suma, resta, multiplicación e división (CMCT)
- Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados (CMCT, CAA)
- Aplica na práctica o concepto de fracción (CMCT)
- Manexa e opera cos números decimais (CMCT)
- Utiliza convenientemente as principais moedas e billetes (CMCT, CSC)
- Sabe utilizar as principais unidades e instrumentos de medida do tempo (CMCT, CSC)
- Aplica as principais medidas de lonxitude, capacidade e peso (CMCT, CSC)

ÁREA DE CIENCIAS DA NATUREZA

- Busca e selecciona información en diversos medios e fontes: internet, bibliográfica...(CMCT, CAA, CSIEE, CD)
- Presenta os traballos de maneira clara, limpa e ordenada (CCL, CMCT, CD)
- Identifica e adopta hábitos de hixiene, descanso e alimentación (CMCT, CSC)
- Coñece os distintos aparatos e órganos que interveñen na realización das funcións vitais e o seu funcionamento (CMCT, CSIEE)
- Coñece a clasificación dos animais (CMCT, CAA)
- Recoñece as características básicas e clasifica as plantas do seu contorno (CMCT)
- Distingue entre seres vivos e inertes (CMCT)
- Establece a relación existente entre os seres vivos e o medio, comprendendo o funcionamento dos ecosistemas (CMCT)
- Experimenta coa materia e coñece as súas propiedades (CMCT)
- Recoñece a actuación da enerxía nos cambios da vida cotiá (CMCT, CSC)
- Coñece as máquinas e os seus tipos (CMCT)
- É consciente dos riscos no emprego de máquinas (CSC, CAA)

ÁREA DE CIENCIAS SOCIAIS

- Busca e selecciona información empregando as TIC ou outras fontes (CSC, CCEC)

- Coñece o sistema solar (CSC, CMCT)
- Identifica os movementos da Terra e da Lúa (CSC, CMCT)
- Coñece as partes da Terra (CSC, CMCT)
- Sabe manexar os distintos xeitos de representación da Terra (CSC, CMCT, CCEC)
- Coñece os climas de Galicia, España e o mundo (CSC, CMCT)
- Comprende a importancia da auga e identifica os seus tres estados (CSC, CMCT)
- Coñece as principais formas de relevo e ríos de Galicia e España (CSC)
- Coñece o sistema sociopolítico de España, a democracia e a monarquía (CSC)
- Distingue os distintos elementos da organización territorial de España, os concellos e as comunidades autónomas (CSC)
- Nomea diferentes feitos ocorridos na prehistoria e historia en España (CSC)

ÁREA DE PLÁSTICA

- Interpreta imaxes dunha obra artística concreta (CCL, CCEC, CSC)
- Valorar a elección de técnicas, materiais e instrumentos nas representacións plásticas (CCEC, CD)
- Organiza e planifica o seu propio proceso creativo, comunicando os resultados finais (CSIEE, CAA, CSC)
- Desenvolve hábitos de limpeza e orde e usa os materiais de forma responsable (CSC, CSIEE)

ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

- Desenvolve o autoconcepto (CAA, CSC)
- Afonda no autocoñecemento persoal (CSIEE)
- Controla as emfonda no autocoñecemento persoal (CSIEE)
- Potencia o sentido de responsabilidade (CSIEE)
- É capaz de adquirir compromisos adecuados á súa idade (CSC)
- Controla as frustracións como xeito de mellora do autoconcepto (CSIEE)

- Potencia a capacidade de iniciativa e autonomía persoais de cara ao logro de creacións propias útiles (CSIEE, CCEC, CMCT)
- Sabe escoitar e preguntar como xeito de alcanzar unha actitude construtiva nos procesos de aprendizaxe (CAA, CSC)
- Respecta os elementos implicados nas relacións persoais debidos a diferenza de sexo (CSC)
- Desenvolve o sentido de cooperación, respecto ás normas e de resolución de conflitos, de cara unha potenciación da convivencia social (CSC)